

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **filologia**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej

Data przeprowadzenia wizytacji: **4-5 marca 2021 r.**

Warszawa, 2021

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	28
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	36
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	46
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	49
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	51
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	53
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	55
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	58
5. Załączniki:	61
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	61

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca dr hab. Alina Orłowska - członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Maria Jodłowiec - ekspert PKA
2. prof. dr hab. Anna Warda – ekspert PKA
3. Beata Opala – ekspert PKA ds. pracodawców
4. Katarzyna Ostrowska – ekspert PKA ds. studenckich
5. Amadeusz Przepolewski – sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku filologia prowadzonym w Państwowej Szkole Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2020/2021. Wszczęcie postępowania nastąpiło w roku akademickim 2019/2020. Zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej ocena została przeprowadzona zdalnie. Poprzednia wizytacja na kierunku odbyła się w dniach 13-14 kwietnia 2015 roku. Uchwałą nr 573/2015 z 2 lipca 2015 roku Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej wydało dla kierunku ocenę pozytywną. Siedem kryteriów uzyskało wówczas ocenę „w pełni” tj. kryteria odnoszące się do: koncepcji rozwoju ocenianego kierunku, celów i efektów kształcenia oraz systemu ich weryfikacji, programu studiów, zasobów kadrowych, infrastruktury dydaktycznej, systemu wsparcia studentów w procesie uczenia się oraz wewnętrznego systemu zapewnienia jakości. Kryterium dotyczące badań naukowych nie było oceniane, ponieważ w przypadku realizacji wyłącznie studiów pierwszego stopnia prowadzenie działalności naukowo-badawczej nie było obligatoryjne.

Wizytację poprzedzono zapoznaniem się zespołu oceniającego PKA z raportem samooceny przekazanym przez władze Uczelni. Zespół odbył także spotkania organizacyjne w celu omówienia kwestii w nim przedstawionych, spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni oraz szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji. Zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej odbył wszystkie przewidziane w harmonogramie spotkania, przeprowadził hospitację zajęć dydaktycznych, jak też dokonał oceny wybranych prac dyplomowych i etapowych. Podczas wizytacji odbyła się zdalna wizytacja bazy dydaktycznej w formie tzw. wirtualnego spaceru. Podczas spotkania podsumowującego zespół oceniający przekazał Władzom Uczelni informacje dotyczące dalszych etapów postępowania oceniającego.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	filologia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	filologia: - językoznawstwo (dyscyplina wiodąca) - 81 % - literaturoznawstwo - 7 % - nauki o kulturze i religii - 4% - historia – 1 % - pedagogika - 3 % - psychologia - 1 % - nauki prawne – 1 % - filozofia - 1 % - informatyka – 1 %	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów, 198-199 pkt ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	filologia angielska 960 godzin / 37 pkt ECTS filologia rosyjska 960 godzin / 36 pkt ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	specjalność filologia angielska: - specjalizacja nauczycielska specjalność filologia rosyjska: - specjalizacja język rosyjski w biznesie - specjalizacja język rosyjski w obsłudze transgranicznej	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	- filologia angielska - 102 - filologia rosyjska - 31	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ^[3]	- filologia angielska - 2196 - filologia rosyjska - 2136	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli	- filologia angielska - 149 pkt ECTS - filologia rosyjska - 148 pkt ECTS	-

akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów		
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	• filologia angielska - 172 pkt ECTS • filologia rosyjska - 160 pkt ECTS	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	• filologia angielska - 96 pkt ECTS • filologia rosyjska - 112 pkt ECTS	-

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Na kierunku filologia w PSW w Białej Podlaskiej nie istnieje jednolita koncepcja kształcenia: są dwie koncepcje kształcenia dla dwóch osobnych specjalności filologicznych, tj. dla *filologii angielskiej* i *filologii rosyjskiej*. Koncepcja kształcenia w obrębie każdej ze specjalności opiera się na językoznawstwie jako dyscyplinie wiodącej: na *filologii angielskiej* 76,76% punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów przyporządkowano do językoznawstwa, zaś na *filologii rosyjskiej* do językoznawstwa przyporządkowano 85,43% punktów ECTS. W ramach każdej z tych specjalności po kilka procent punktów ECTS przyporządkowano też do następujących dyscyplin: literaturoznawstwo, nauki o kulturze i religii, pedagogika, nauki prawne, psychologia, historia, filozofia i informatyka. Przyporządkowanie to jest nieprawidłowe, gdyż dyscypliny te nie stanowią podstaw dla koncepcji kształcenia wytyczonej dla kierunku filologia, a ich udział procentowy w zakresie realizowanych efektów uczenia się jest nikły. Kształcenie filologiczne w naturalny sposób łączy się z językoznawstwem i literaturoznawstwem, zaś pozostałe z wymienionych dyscyplin nie mają związku z istotą tego typu kształcenia. Mechaniczne przyporządkowanie kierunku do wielu dyscyplin, które w minimalnym stopniu dotyczą pojedynczych efektów uczenia się, jest błędne. Nieprawidłowością jest również przyporządkowanie do dyscyplin naukowych zarówno kierunku, jak i specjalności, bowiem do dyscyplin naukowych przyporządkowuje się wyłącznie kierunek.

Nie istnieje jednorodny program dla kierunku filologia, a dla każdej z ww. specjalności przygotowano odrębny zestaw kierunkowych efektów uczenia się, każda ma swoje własne specjalizacje i plany zajęć. Dla każdej specjalności prowadzona jest oddzielna rekrutacja, a informacje dla kandydatów podane na stronie internetowej Uczelni odnoszą się osobno do *filologii angielskiej* i *filologii rosyjskiej*, wymienionych w tym kontekście pod szyldem „kierunki studiów”. Podczas spotkania z zespołem oceniającym Władze kierunku przyznały, że *filologia angielska* i *filologia rosyjska* funkcjonują odrębnie i należy je uznać za dwa kierunki. W niniejszym raporcie, w obszarach oceny, gdzie będzie to wskazane, zostaną one poddane osobnej ocenie

Koncepcja i cele kształcenia dla każdej ze specjalności są zgodne z misją Uczelni, ukierunkowaną na wspieranie rozwoju miasta oraz rejonu, głównie przez przygotowanie absolwentów wyposażonych w wysokie kwalifikacje zawodowe do podejmowania pracy w regionie, zgodnie z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego. W tę misję wpisuje się koncepcja kształcenia filologicznego o profilu praktycznym, zakładająca kształcenie w ramach specjalności *filologia angielska* (specjalizacja *nauczycielska*) i *filologia rosyjska* (specjalizacje: *język rosyjski w biznesie* i *język rosyjski w obsłudze transgranicznej*). Ogólne cele kształcenia dotyczące rozwijania kompetencji językowych studentów w zakresie biegłego posługiwania się językiem angielskim i językiem rosyjskim w kontekstach zawodowych należy zatem uznać za zbieżne ze strategią Uczelni. Koncepcja i cele kształcenia w ramach obu specjalności są też zgodne z polityką jakości.

Należy jednak wskazać, że koncepcja kształcenia ukierunkowana na wiedzę z obszaru językoznawstwa, literaturoznawstwa i kulturoznawstwa, praktyczne umiejętności językowe oraz „pożądane kompetencje społeczne” nie jest specyficzna dla praktycznego charakteru kształcenia na kierunku filologia. Cele kształcenia zorientowane na kompetencje językowe na poziomie C1 ESOKJ, jeśli chodzi o języki wiodące w obszarze każdej specjalności (czyli angielski i rosyjski) oraz kształtowanie „studentów na kreatywnych, pewnych swoich umiejętności i możliwości obywateli, którzy będą mieli wpływ na rozwój społeczeństwa w wymiarze lokalnym i globalnym” są bardzo mało wyraziste. Tego typu cele ramowe są właściwe dla większości kierunków humanistycznych, zatem nie spełniają warunku specyficzności. Ujawnia to również katalog zawodów dostępnych dla absolwentów specjalności *filologia angielska*, który poza sektorem edukacji, jest mało konkretny i niedookreślony, co uniemożliwia adekwatne doprecyzowanie celów kształcenia. Nie jest bowiem jasne, do jakiego zawodu ma prowadzić kształcenie w ramach bloku fakultatywnego język angielski w biznesie: czy chodzi o tłumacza biznesowego, czy biznesmena z wysokim poziomem biegłości w języku docelowym? Wskazanie, iż absolwenci otrzymują przygotowanie do pracy w urzędach administracji publicznej, państwowej i samorządowej, w sektorach turystyki, bankowości, w instytucjach Unii Europejskiej oraz do pracy w charakterze tłumacza jest mało precyzyjne. Generyczna koncepcja kształcenia, obejmująca niesprecyzowany odpowiednio wykaz zawodów, do których kierunek ma przygotowywać, rzutuje negatywnie na adekwatne zdefiniowanie celów kształcenia, niedopracowanych jak chodzi o swoistość i specyfikę kierunku.

W koncepcji i celach kształcenia w obrębie specjalności *filologia angielska* położono zasadniczy nacisk na rozwijanie kompetencji kluczowych, takich jak umiejętność posługiwania się językiem docelowym w różnych kontekstach komunikacyjnych, powiązane z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi ICT, zatem uwzględniono postęp w obszarach działalności zawodowej neofilologa. Dodatkowo aktywność badawcza i doświadczenie zawodowe utytułowanej kadry prowadzącej zajęcia w ramach kształcenia dydaktycznego zapewnia powiązanie tej koncepcji z postępem w obszarze edukacji językowej.

Koncepcja i cele kształcenia dla specjalności *filologia rosyjska*, ukierunkowane na przygotowanie do działalności zawodowej w bardzo szerokim zakresie (obejmującym pracę w Izbie Celnej, Straży Granicznej, urzędach obsługi granicznej, firmach transportowo-spedycyjnych obsługujących wschodnich sąsiadów Polski, ośrodkach dla uchodźców, przedsiębiorstwach prowadzących działalność w różnych sektorach gospodarki i współpracujących z partnerami z krajów rosyjskojęzycznych) są mało specyficzne. Ze względu na bardzo szeroki wachlarz kontekstów zawodowych, w których - jak się zakłada - może szukać zatrudnienia absolwent i nieprecyzyjny wykaz zawodów, do wykonywania których przygotowują studia na specjalności *filologia rosyjska*, trudno jednoznacznie określić, na ile koncepcja kształcenia uwzględnia postęp w adekwatnych obszarach działalności zawodowej.

W założeniu ogólnym koncepcja kształcenia na kierunku filologia jest zorientowana na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, ale rozpoznanie potrzeb zawodowego rynku pracy przedstawia się nieco odmiennie dla każdej ze specjalności.

W przypadku specjalności *filologia rosyjska* zarówno koncepcja, jak też cele kształcenia są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego i specyficznego rynku pracy w tym regionie. Znajduje to wyraz w dwóch specjalizacjach oferowanych w ramach tej specjalności: *język rosyjski w biznesie* i *język rosyjski w obsłudze transgranicznej*.

Oferta programowa na specjalności *filologia angielska* jest sprofilowana pod kątem kształcenia nauczycieli języka angielskiego jako obcego, co ma wynikać z zapotrzebowania na nauczycieli języków w szkołach w regionie. Nie można jednak kształcenia nauczycieli na studiach I stopnia w PSW w Białej Podlaskiej uznać za odpowiedź na te potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, bo zgodnie z obowiązującym od 2019 roku standardem kształcenia nauczycieli, aby zdobyć stosowne kwalifikacje nauczycielskie, konieczne jest uzyskanie tytułu zawodowego magistra. Uczelnia zapewnia spełnienie tego warunku prowadząc specjalność nauczycielską na studiach II stopnia na kierunku filologia angielska, ale nabór na te studia w roku 2020/21 okazał się niewystarczający, by uruchomić pierwszy rok, co jest przesłanką świadczącą o nasyceniu rynku pracy w nauczycieli języka angielskiego. Jednocześnie Uczelnia informuje kandydatów na studia, że ukończenie studiów I stopnia daje uprawnienia do nauczania języka angielskiego w przedszkolu i edukacji wczesnoszkolnej, oraz w klasach IV-VIII. Zgodnie ze standardem przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela, zasady kształcenia nauczycieli nie mają zastosowania do kształcenia powiązanego z wykonywaniem zawodu nauczyciela w przedszkolach i edukacji wczesnoszkolnej (w klasach I-III). Jednocześnie Uczelnia zapewnia, iż absolwent studiów I stopnia w specjalności nauczycielskiej posiada kwalifikacje do nauczania w szkole podstawowej, co też jest niezgodne ze standardem.

Należy zatem stwierdzić, iż koncepcja przygotowania do pełnienia roli nauczyciela języka angielskiego w ramach specjalizacji *nauczycielskiej* na studiach I stopnia specjalności *filologia angielska* nie jest w pełni prawidłowa. Koncepcja ta zakłada uzyskanie przez absolwenta kompetencji nie tylko do szkoły podstawowej (kl. IV-VIII), ale również do nauczania przedmiotowego dzieci młodszych (przedszkola i klas I-III szkoły podstawowej), co powinno być oferowane poza standardem, gdyż nie przewiduje on kwalifikacji absolwenta do nauczania przedmiotu na I etapie edukacyjnym.

Interesariusze wewnętrzni, w tym przede wszystkim nauczyciele akademicy będący samodzielnymi pracownikami naukowymi, mają wpływ na kształtowanie koncepcji kształcenia na kierunku filologia i ją współtworzą. Studenci kierunku oceniają program kształcenia przez opiniowanie poszczególnych zajęć, co pośrednio wpływa na kształt programu, nie uczestniczą jednak bezpośrednio w tworzeniu koncepcji kształcenia poprzez zgłaszanie postulatów ogólnych o charakterze strategicznym.

Koncepcja kształcenia jest corocznie konsultowana z interesariuszami zewnętrznymi, których przedstawiciele uczestniczą w posiedzeniach zespołu jakości kształcenia na kierunku filologia, opiniują programy studiów, wpływają zatem na założenia wdrażanej koncepcji. W skład tego zespołu wchodzi dyrektorzy wybranych szkół w Białej Podlaskiej oraz grono lokalnych przedsiębiorców - głównie z firm logistycznych i transportowych. Sugestie pracodawców z regionu są brane pod uwagę przy modyfikacjach programowych. Przykładowo, zgodnie z rekomendacją przedsiębiorców, do programu specjalności *filologia angielska* wprowadzono zajęcia *tłumaczenie środowiskowe*. Ukierunkowanie kształcenia tłumaczy na specyfikę tego typu przekładu, w którym tłumacz pośredniczy w komunikacji pomiędzy dwiema stronami, a jego rola nie ogranicza się do biernego przekazywania znaczeń interlokutorów, ogniskuje edukację w tym obszarze na wymiarze interkulturowym, a zatem ma istotny wydźwięk programowy i świadczy o tym, że interesariusze zewnętrzni współuczestniczą w tworzeniu koncepcji kształcenia.

Jak wspomniano wcześniej, efekty uczenia się nie zostały określone dla kierunku filologia jako całości, lecz oddzielnie dla każdej specjalności, w wyniku czego pod jedną nazwą funkcjonują dwa quasi-kierunki, których absolwenci osiągają dwa różne zestawy efektów uczenia się.

W przypadku specjalności *filologia rosyjska* efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia na ocenianym kierunku oraz profilem praktycznym i niektóre z nich akcentują praktyczne zastosowanie wiedzy w sferze działalności filologicznej i zawodowej.

Jeśli chodzi o efekty uczenia się zdefiniowane dla specjalności *filologia angielska*, to są one zgodne z opisaną powyżej generyczną koncepcją kształcenia i odzwierciedlają niespecyficzne i mało precyzyjne cele kształcenia. W odniesieniu do wiedzy, efekty uczenia się odzwierciedlają dyscypliny stanowiące trzon kształcenia filologicznego, a więc językoznawstwo oraz literaturoznawstwo, i niektóre z nich uwypuklają praktyczne zastosowania wiedzy w sferze zawodowej, choć w zdecydowanej większości w sposób bardzo niejasny. Przykładowo efekt K_W01 „ma uporządkowaną wiedzę o głównych kierunkach i najważniejszych nowych osiągnięciach w obszarze językoznawstwa, literaturoznawstwa i kulturoznawstwa angielskiego zorientowaną na zastosowania praktyczne w sferze działalności zawodowej” nie określa, o jaką sferę zawodową chodzi. Podobnie K_W02 „zna i rozumie pojęcia i terminy językoznawcze, literaturoznawcze i kulturoznawcze oraz związane ze sferą działalności zawodowej” w bardzo ogólny sposób odnosi się do terminologii powiązanej z działalnością zawodową.

Efekty uczenia się sformułowane dla poszczególnych zajęć ujętych w programie studiów nie są w pełni zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz praktycznym profilem studiów. Na specjalności *filologia angielska* w przeciwieństwie do efektów kierunkowych, nie uwzględniają one w większości zastosowań wiedzy w sferach działalności zawodowej. Przykładowo zajęcia *literatura angielska od VIII do XVI wieku* obejmują dwa efekty wiedzy: „zna i charakteryzuje okresy w historii literatury angielskiej od VIII do XVI wieku” oraz „wyjaśnia podstawowe metody analizy i interpretacji wytworów kultury w obrębie literaturoznawstwa angielskiego; przedstawia znaczenie danego autora oraz jego twórczości w historii literatury angielskiej” bez jakiegokolwiek powiązania z wykorzystaniem tej wiedzy przez studenta w działalności profesjonalnej. Podobnie w ramach zajęć *historia i kultura USA*, efekty nie wskazują na konteksty profesjonalne, w których zdobyta wiedza, umiejętności i kompetencje społeczna znalazłaby zastosowanie („zna i rozumie zagadnienia odnoszące się do sfery życia społecznego, kulturowego i politycznego oraz geografii i historii Stanów Zjednoczonych”; „potrafi analizować, selekcjonować i oceniać przydatność informacji w zakresie formułowania poprawnych i efektywnych komunikatów z zakresu kultury i historii USA; potrafi zdobywać i użytkować nabytą wiedzę przy samodzielnym opracowywaniu zagadnień z zakresu kulturoznawstwa i historii amerykańskiej”; „ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności z zakresu historii i kultury, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju kulturalnego; szanuje różnorodność zachowań kulturowych (oraz indywidualnych) i posiada zdolność dostrzegania i uwzględniania poglądów innych niż własne; ma świadomość potrzeby uczestnictwa w życiu kulturalnym, korzystając z różnych mediów i różnych jego form”). Takie same nieprawidłowości występują w odniesieniu do efektów uczenia się określonych dla zajęć i ich grup na specjalności *filologia rosyjska*. Na przykład zajęcia *gramatyka opisowa języka rosyjskiego* obejmują następujący efekt dotyczący wiedzy: „zna podstawową terminologię z zakresu składni rosyjskiej” i umiejętności: „dokonuje analizy składniowej rosyjskiego materiału językowego bez rażących błędów”, „potrafi wskazać przynajmniej niektóre różnice w strukturze języków rosyjskiego i polskiego”. Kolejny przykład to efekty z karty zajęć *rosyjska kultura XX-XXI wieku* (wiedza: „posiada

wiedzę na temat najważniejszych etapów rozwoju wybranych dziedzin kultury rosyjskiej, najciekawszych zjawisk oraz głównych wydarzeń w życiu kultury Rosji w XX-XXI wieku”, „posiada wiedzę na temat największych twórców kultury rosyjskiej XX-XXI wieku oraz ich dzieł, będących częścią kultury światowej”, umiejętności: „rozpoznaje i umiejscawia w odpowiednim kontekście najistotniejsze zjawiska i osiągnięcia kultury rosyjskiej w wybranych dziedzinach sztuki (architektura, malarstwo, muzyka) oraz interpretuje je”). Również w ramach zajęć *realia Rosji współczesnej*, efekty nie wykazują powiązania z zawodowym profilem kierunku (wiedza: „ma uporządkowaną wiedzę na temat geografii i przyrody Rosji oraz wie, jak wskazać na mapie najważniejsze obiekty geograficzne i główne jednostki podziału administracyjno-terytorialnego”, „wykazuje się znajomością sytuacji polityczno-gospodarczej współczesnej Rosji i czynników ją kształtujących”).

Efekty uczenia się nie są w pełni zgodne z charakterystykami drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6. Polskiej Ramy Kwalifikacji w odniesieniu do studiów pierwszego stopnia. W zakresie kategorii „Zakres i głębina - kompletność perspektywy poznawczej i zależności” wiedzy, zgodnie z P6S_WG PRK, student powinien znać i rozumieć „w zaawansowanym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów, a w przypadku studiów o profilu praktycznym – również zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej związane z kierunkiem”. Wymagany jest zatem zaawansowany stopień opanowania wiedzy tworzącej podstawy kształcenia na poziomie studiów pierwszego stopnia. Tymczasem wiele efektów w kategorii wiedzy pomija zakres i głębiny. Przykładowo dla specjalności *filologia angielska* dotyczy to zacytowanych wcześniej efektów K_W01, K_W02, ale również K_W03 („zna wybrane procesy i efekty kształtowania się i funkcjonowania kultury anglojęzycznego obszaru kulturowego w odniesieniu do zjawisk literackich, historycznych, medialnych i językowych, w tym także kognitywnych uwarunkowań użycia języka”), K_W04 („posiada uporządkowaną wiedzę z zakresu językoznawstwa ogólnego, typologicznego i porównawczego, a także badań językoznawczych i ich zastosowań praktycznych”) i in. W efektach zdefiniowanych dla specjalności *filologia rosyjska* widać to np. w efektach: od K_W02, K_W04, K_W06, K_W08, K_W09. Tego typu sformułowania nie dają informacji na temat stopnia zaawansowania i głębokości wiedzy dotyczącej danego efektu.

Efekty uczenia się określone na poziomie zajęć i grup zajęć nie odnoszą się eksplicitnie do zaawansowanego poziomu wiedzy w zakresie właściwym dla danych zajęć i pomijają wskazane wyżej aspekty charakterystyk drugiego stopnia na poziomie 6. PRK, nieuwzględnione w efektach kierunkowych, zatem nie są w pełni zgodne z 6. poziomem PRK. Przykładowo na specjalności *filologia angielska* zajęcia z *fonologii i morfologii* obejmują efekt „posiada wiedzę na temat podstawowych pojęć z zakresu fonologii i morfologii”, zaś w karcie zajęć *składnia i semantyka* jedyny efekt z zakresu wiedzy to „zna podstawowe pojęcia z zakresu semantyki i składni stosowane w opisie języka”. Podobna sytuacja ma miejsce na specjalności *filologia rosyjska*. Przykładowo zajęcia z *gramatyki opisowej języka rosyjskiego* obejmują efekt “zna podstawową terminologię z zakresu fonetyki rosyjskiej”, czy też “wykazuje się znajomością podstawowej terminologii z zakresu słowotwórstwa, morfologii, a także wiedzą na temat typowych cech budowy morfologicznej wyrazów rosyjskich i procesów derywacyjnych ukierunkowaną na praktyczne zastosowanie”.

Defekt ten nie dotyczy wszystkich efektów uczenia się: w wykazie dla *filologii angielskiej* poprawnie sformułowano np. K_W10 i K_W13, a w wykazie dla filologii rosyjskiej odpowiednio zdefiniowano np. efekty: K_W01, K_W03, K_W05.

Inny problem związany z efektami uczenia się ocenianego kierunku stanowi fakt nieuwzględnienia w wykazie efektów relewantnych dla kształcenia na kierunku, wymienionych w charakterystykach drugiego stopnia dla kwalifikacji na poziomie 6. PRK. W wykazie efektów nie został uwzględniony efekt w kategorii wiedzy dotyczący znajomości i rozumienia fundamentalnych dylematów współczesnej cywilizacji (P6S_WK), który jest istotny w przypadku kształcenia humanistycznego, szczególnie kształcenia o profilu praktycznym. Wykaz efektów dla filologii rosyjskiej pomija ten aspekt, zaś katalog w obrębie specjalności *filologia angielska* obejmuje efekt K_K05 o brzmieniu: „prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy zawodowe, określając priorytety służące tym rozstrzygnięciom; ma świadomość zasad i norm etycznych obowiązujących w środowisku akademickim i zawodowym,” ale odnosi się on do kompetencji społecznych (a konkretnie składnika P6S_UK).

W przypadku kompetencji społecznych przy każdym efekcie pojawia się określenie: ma świadomość, jest zdolny do..., które nie jest adekwatne do zawartego w opisie PRK sformułowania i idącego za nim znaczenia wyrażenia: jest gotów do... wypełniania zobowiązań, krytycznej oceny, uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów itd., świadczących o nabyciu tych kompetencji społecznych, a nie tylko potencjalnych zdolnościach i świadomości absolwenta, nie predestynujących go do wykonania określonego zadania.

W wykazie efektów dla *filologii angielskiej* znalazły się też efekty powiązane z kształceniem w ramach zajęć fakultatywnych (moduły: *język biznesu* oraz *translatoryka*), a zatem wykraczające poza pulę efektów, które powinni osiągnąć wszyscy studujący (np. K_W13 „ma uporządkowaną wiedzę ogólną z zakresu metodologii przekładoznawstwa oraz w zaawansowanym stopniu zna i rozumie terminologię, techniki i zasady wykonywania tłumaczeń specjalistycznych i niespecialistycznych”; K_U09 „potrafi posługiwać się językiem specjalistycznym w mowie i w piśmie z użyciem specjalistycznej terminologii, w stopniu umożliwiającym sprawną i efektywną komunikację w środowisku pracy”).

Nie wszystkie tzw. efekty kierunkowe sformułowane są w sposób jasny i jednoznaczny. Poza przykładami już podanymi, można tu dodatkowo przytoczyć efekt „stosuje odpowiednie strategie w działaniach receptywnych, produktywnych, interakcyjnych i mediacyjnych na poziomie zaawansowanym; potrafi samodzielnie rozwijać strategie doskonalenia sprawności językowych niezbędne do samodzielnego planowania i realizacji własnego uczenia się przez całe życie”, zamieszczony w wykazie dla *filologii angielskiej* z symbolem K_U03, zaś dla *filologii rosyjskiej* z symbolem K_U13. Problem ten przenosi się na efekty dla zajęć, które czasami są niezrozumiałe, co ilustruje np. efekt EU03 w karcie zajęć *język rosyjski w służbie celnej*: „posługuje się specjalistycznym językiem rosyjskim w obsłudze celnej, właściwie dobiera słownictwo i konstrukcje gramatyczne poprawnie stosując je w typowych sytuacjach komunikacyjnych z danej dziedziny”.

Natomiast precyzyjność, a co za tym idzie specyficzność efektów na poziomie poszczególnych zajęć i ich grup w ramach specjalności *filologia angielska* budzi zastrzeżenia. Efekty określone w kartach wielu zajęć zawierają często sformułowania ogólnikowe, co uniemożliwia ich właściwą weryfikację. Problem ten dobrze ilustruje efekt odnoszący się do wiedzy (w zasadzie jedyny, gdyż drugi efekt

wymieniony w tej kategorii dotyczy de facto umiejętności) w karcie zajęć *gramatyka praktyczna*: „posiada wiedzę o wybranych strukturach gramatycznych na poziomie B1+ wg. ESOKJ”, gdyż nie wiadomo, o jakie wybrane struktury ma tu chodzić. Inne przykłady niespecyficznych efektów można znaleźć np. w karcie zajęć *korrespondencja handlowa w języku angielskim*: „zna i rozumie zagadnienia i terminologię z zakresu różnych struktur językowych, które umożliwiają budowanie poprawnych komunikatów w języku angielskim” czy w sylabusie *wstępu do językoznawstwa* „zna pojęcia językoznawcze i ma wiedzę o metodach opisu języka, jego poziomów”.

Efekty uczenia się dla obu specjalności uwzględniają umiejętności komunikowania się w wiodącym języku obcym na poziomie C1 ESOKJ i na poziomie B2 dla drugiego języka obcego, niebędącego językiem specjalności.

Wiele efektów na poziomie specjalności i poszczególnych zajęć obejmuje parę niepowiązanych ze sobą elementów czy aspektów, co skutkuje zakłóceniami w tworzeniu systemu ich weryfikacji w postaci konieczności wykorzystywania rozbudowanego systemu metod do oceny osiągnięcia przez studentów jednego efektu. Jednocześnie nieosiągnięcie składowej efektu skutkuje nieosiągnięciem całego efektu. Przykładowo w wykazie dla *filologii angielskiej K_U01* łączy umiejętności dotyczące języka angielskiego i drugiego języka obcego, którego uczą się studenci: „potrafi posługiwać się językiem angielskim w stopniu zaawansowanym, na poziomie biegłości C1, wykorzystywać różne kanały i techniki komunikacyjne oraz strategie samodzielnego uczenia się języka, w tym planowania, monitorowania i ewaluacji własnej pracy; posługuje się wybranym językiem obcym niebędącym specjalnością kształcenia na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy”. Podobny problem dotyczy efektu w zakresie umiejętności w karcie zajęć *komunikacja językowa w biznesie, handlu i turystyce*: „posiada świadomość poziomu swojej wiedzy i potrzeby jej ustawicznego pogłębiania, wykazuje się postawą otwartości na nową wiedzę, zainteresowanie językiem rosyjskim oraz aktualnymi wydarzeniami ekonomicznymi, gospodarczymi i politycznymi, a także przejawia aktywność w samodzielnym poszukiwaniu informacji z wykorzystaniem różnych źródeł, posiada umiejętność pracy indywidualnej i w zespole oraz wykazuje gotowość do współpracy z innymi uczestnikami procesu nauczania”.

W obszarze przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotu, istotne problemy w zakresie przyjętych efektów uczenia się związane są z brakiem efektów jasno powiązanych z praktyką zawodową w zakresie zajęć zintegrowanych z realizacją praktyk, zarówno z grupy zajęć B, jak i z grupy zajęć D – Uczelnia wprawdzie wskazała w programie studiów, że zajęcia z grupy B pn. *psychologia rozwojowa, wprowadzenia do pedagogiki przedszkolnej i szkolnej, podstawy diagnostyki edukacyjnej dla nauczycieli* są zintegrowane w części godzin z realizacją praktyk, jednakże nie jest to odzwierciedlone w efektach uczenia się przyjętych dla tych zajęć; w przypadku, natomiast, zajęć zintegrowanych z realizacją praktyk w grupie zajęć D, nie tylko nie uwzględniono efektów uczenia się dot. praktyk w sylabusach zajęć z dydaktyki szczegółowej, ale również nie uwidocznilo faktu integracji w programach studiów; ponadto, efekty uczenia się dla psychologii rozwojowej, zadeklarowanej jako zintegrowanej z praktykami w 2/3 liczby godzin, obejmują tylko jeden efekt w kategorii umiejętności: „potrafi określić poziom rozwoju dziecka w odniesieniu do norm rozwojowych” oraz jeden w kategorii kompetencji społecznych „potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii rozwojowej w celu diagnozowania i analizowania strategii działań praktycznych”, co dodatkowo potwierdza brak zintegrowania z praktyką i brak typowych efektów praktycznych,

specyficznych dla praktyki zawodowej formułowanych w kategoriach umiejętności i kompetencji społecznych.

Kolejny problem w zakresie specjalności *nauczycielskiej* to powtarzalność efektów uczenia się w przypadku zajęć wielosemestralnych, realizowanych etapowo; ma to miejsce w programie *dydaktyki języka angielskiego* oraz *praktyk zawodowych*, co skutkuje wielokrotnym osiągnięciem przez studentów tych samych kompetencji, wykonywaniem takich samych czynności, a także ocenianiem studentów wielokrotnie za to samo.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Nie istnieje jednolita, homogeniczna koncepcja kształcenia na kierunku filologia: na Uczelni prowadzone są de facto dwa kierunki, odpowiadające specjalnościom: *filologia angielska* i *filologia rosyjska*. Każdą z nich przypisano osobno do dyscyplin naukowych, przy czym przyporządkowanie to jest nieprawidłowe, gdyż uwzględnia subsydiarne dyscypliny naukowe, które nie stanowią podstawy teoretycznej dla kierunku. Każda ze specjalności ma odrębny program studiów i każda ma swój zestaw kierunkowych efektów uczenia się. Inaczej przedstawia się również zorientowanie koncepcji kształcenia na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy: na specjalności *filologia angielska*, ze względu na wadliwą realizację standardu kształcenia nauczycieli oraz łączenie ścieżki nauczycielskiej z niedoprecyzowanymi kompetencjami w zakresie języka biznesu i translatoryki, budzi ono zastrzeżenia. Generalnie, zorientowanie oferty dydaktycznej głównie na wysokie umiejętności językowe oraz kompetencje społeczne, lecz bez ukierunkowania na konkretne sprawności i kompetencje potrzebne do wykonywania określonych zawodów, tworzy generyczną koncepcję kształcenia, nieodpowiadającą na rzeczywiste potrzeby rynku pracy, co wynika przede wszystkim z tego, iż w koncepcji tej nie wskazano wyraźne zamkniętego wykazu zawodów, do wykonywania których przygotowuje kształcenie na kierunku. Na obu specjalnościach w za małym stopniu aktywnie włącza się studentów i ogół nauczycieli akademickich do doskonalenia oferty edukacyjnej. Koncepcja i cele kształcenia dla każdej ze specjalności na kierunku filologia są zgodne z misją Uczelni i wdrażaną polityką jakości.

Efekty uczenia się zostały zdefiniowane osobno dla każdej ze specjalności, co oznacza, że istnieją dwa odrębne zestawy efektów kierunkowych. Odzwierciedlają one generyczną koncepcję kształcenia, a w obszarze specjalności *filologia angielska* nie wskazują konkretnych sfer czy kontekstów zawodowych, których mają dotyczyć. Nie odpowiadają też właściwemu poziomowi 6. Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi praktycznemu, zarówno w obrębie każdej specjalności, jak i na poziomie zajęć i ich grup. Efekty nie opisują - w sposób trafny, specyficzny, realistyczny oraz pozwalający na stworzenie adekwatnego systemu weryfikacji - wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które mają być osiągnięte przez studentów. W ramach efektów zakładanych dla każdej ze specjalności uwzględnia się odwołania do zastosowania wiedzy i do kontekstów zawodowych, w których wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne mają być wykorzystane, ale odniesień tych brakuje na poziomie zajęć i ich grup. Nieprawidłowością jest też zamieszczenie w wykazie efektów, które mają osiągnąć wszyscy studenci, efektów powiązanych z grupą zajęć wybieralnych, a zatem realizowanych tylko przez

niektórych studentów. Ponadto niektóre efekty są wielokomponentowe, a czasem obejmują sformułowania niejasne, co uniemożliwia ich rzetelną weryfikację.

Koncepcja kształcenia dotycząca przygotowania do zawodu nauczyciela zakłada zaopatrzenie studenta w kompetencje do pełnienia roli nauczyciela języka angielskiego w przedszkolu, na etapie wczesnoszkolnym (w klasach I-III) i w klasach IV-VIII szkoły podstawowej, co jest możliwe, jednakże niewłaściwe jest założenie, iż absolwent uzyskuje kwalifikacje do nauczania przedmiotu na I etapie edukacyjnym, gdyż standard nie przewiduje możliwości uzyskania takich kwalifikacji.

Propozycja oceny kryterium niespełnione wynika ze zdiagnozowanych w opisie stanu faktycznego nieprawidłowości dotyczących:

1. niespójności koncepcji kształcenia na kierunku filologia, w ramach której sformułowano oddzielne zestawy kierunkowych efektów uczenia się i odrębne programy studiów oraz wyznaczono różne specjalizacje i plany zajęć dla specjalności: *filologia angielska* i *filologia rosyjska*;
2. niezgodności z właściwym poziomem charakterystyk drugiego stopnia PRK w zakresie tzw. efektów kierunkowych/specjalnościowych oraz efektów uczenia się zdefiniowanych dla poszczególnych zajęć;
3. włączenia do katalogu ogólnych efektów uczenia się, sformułowanych na poziomie prowadzonych na kierunku specjalności, efektów osiąganych tylko przez część jej studentów;
4. nieuwzględnienia praktycznego zastosowania wiedzy w działalności zawodowej związanej z kierunkiem w obrębie dyscypliny, do którego kierunku został przyporządkowany;
5. ogólnego formułowania efektów uczenia się dla poszczególnych zajęć, które nie określają specyficznego zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które powinny być podczas tych zajęć osiągnięte przez studentów.
6. nieweryfikowalności tych efektów uczenia się, które zostały określone w sposób niejasny i niezrozumiały;
7. niewłaściwego włączenia w ramach standardu kształcenia nauczycieli przedmiotu (języka angielskiego) przygotowania studentów do pełnienia roli nauczyciela w przedszkolu i edukacji wczesnoszkolnej (w klasach I-III szkoły podstawowej).

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe na kierunku filologia odpowiadają koncepcji kształcenia i przyporządkowaniu do dyscyplin naukowych, do których kierunku jest przypisany, natomiast nie odzwierciedlają wiodącej roli językoznawstwa. Na obu specjalnościach treści te są w większości aktualne, z wyjątkiem zajęć z zakresu literaturoznawstwa, które nie obejmują najnowszej literatury. Są one tylko częściowo zgodne z generycznymi efektami uczenia się określonymi dla kierunku (czyli w tym wypadku dla każdej ze specjalności). W zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w większości przypadków brak jest praktycznej i zawodowej implementacji, typowych dla kierunku o profilu praktycznym.

W treściach programowych pominięto specyficzne treści powiązane z rozwijaniem umiejętności i kompetencji społecznych potrzebnych w kontekstach zawodowych, które są kluczowe dla profilu praktycznego. Ze względu na to, że treści programowe służą osiągnięciu efektów uczenia się w odniesieniu do wiedzy i nie zapewniają osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych spójnymi z obszarami działalności zawodowej właściwej dla kierunku, treści programowe nie uwzględniają zastosowań wiedzy oraz umiejętności i kompetencji społecznych w zakresie dyscyplin, do których kierunku został przyporządkowany.

Treści są zasadniczo zbiorem zagadnień tematycznych realizowanych (najczęściej w porządku chronologicznym) w toku kolejnych zajęć przewidzianych dla danego bloku. Ma to miejsce w odniesieniu do zajęć w różnych modułach. Przykładowo treści programowe zajęć *praktyczna fonetyka* (specjalność *filologia rosyjska*) to: (semestr 1): „Podstawowe informacje z zakresu aparatu głosowego, baza artykulacyjna. Rytmika słowa. Artykulacja samogłosek (akcentowanych i nieakcentowanych). Artykulacja spółgłosek, zbitek spółgłoskowych, asymilacje. Jotacja, różnice artykulacyjne palatalizacji i jotacji oraz połączeń ia, io, iu. Akcent wyrazowy”. (semestr 2): Konstrukcja intonacyjna i jej budowa. Typy konstrukcji intonacyjnych (IK-1, IK-2, IK-3, IK-4, IK-5, IK-6, IK-t) oraz ich zastosowanie w mowie i czytaniu. Oznaczenia syntagm i konstrukcji intonacyjnych”. W przypadku zajęć *wybrane aspekty historii Rosji*, tematyka zajęć dotyczy: Rusi Kijowskiej, okresu rozbitcia dzielnicowego i niewoli tataro-mongolskiej, władców państwa moskiewskiego, wojen rosyjsko-polskich w XVII wieku oraz Piotra I i jego następców.

Należy zatem stwierdzić, że treści programowe zostały w głównej mierze sprowadzone do katalogu poszczególnych składników wiedzy wchodzącej w skład danego modułu zajęć, z pominięciem treści powiązanych z rozwijaniem umiejętności i kompetencji społecznych. Nawet w odniesieniu do zajęć, które z definicji powinny być ukierunkowane na kształtowanie praktycznych umiejętności i kompetencji społecznych, jak: *tłumaczenie dokumentacji celnej, rosyjska terminologia obsługi granicznej czy umowy i pisma w języku rosyjskim*, treści programowe nie odnoszą się do zakresu umiejętności i kompetencji społecznych związanych z tłumaczeniem lub obsługą graniczną.

W przypadku zajęć *tłumaczenie dokumentacji celnej* treści programowe w semestrze 4 obejmują przede wszystkim umiejętność tłumaczenia różnego rodzaju dokumentacji celnej: wykazu dokumentacji celnej, wniosku o udzielenie upoważnienia i upoważnienia do stosowania uproszczonego

sposobu dokumentowania pochodzenia towarów, deklaracji skróconej do czasowego składowania, wniosku o objęcie towarów procedurą celną, wniosku o udzielenie pozwolenia na uproszczenie przy obejmowaniu towarów procedurą tranzytu lub zamykaniu procedury tranzytu. W treściach programowych nie zaakcentowano ich powiązania z praktycznym zastosowaniem w działalności zawodowej.

Problemy te dotyczą również treści programowych przewidzianych dla zajęć na specjalności *filologia angielska* w zakresie zajęć o powiązanych z językoznawstwem, literaturoznawstwem czy kulturoznawstwem. Widać to na przykład w przypadku zajęć *gramatyka praktyczna*, obejmujących listę zagadnień takich jak: omówienie pojęć: gramatyka, kompetencja lingwistyczna i kategorii czas, tryb, aspekt, strona bierna i czynna, czasy gramatyczne, zdania warunkowe (różne typy), strona bierna, i mowa zależna w powiązaniu z ćwiczeniami utrwalającymi i podsumowującymi kolejne tematy. Brak tu jakichkolwiek odniesień do tego, jak wiedza dotycząca tych obszarów gramatyki angielskiej mogłaby być wykorzystana w toku nauczania języka angielskiego jako obcego w szkole podstawowej.

W odniesieniu do treści realizowanych w ramach *praktycznej nauki języka rosyjskiego* i angielskiego problemem jest kwestia braku powiązań treści z działalnością zawodową, tym bardziej, że blok zajęć *PNJ* został zaliczony do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. Przykładowo karta zajęć *praktyczna nauka języka angielskiego - fonetyka praktyczna* (semestr 1 i 2) wymienia istotne zagadnienia fonetyczne typowe dla języka angielskiego, podkreślając ukierunkowanie na ćwiczenie wymowy, ale pomija całkowicie aspekt aplikacyjny zdobytej wiedzy i umiejętności, co pozwoliłoby na odpowiednie skonsolidowanie z procesem nauczania języka angielskiego. Treści realizowane w ramach kursu *pisanie* (semestry 1-6) obejmują kształtowanie umiejętności przygotowania tekstów, najpierw w zakresie tworzenia poprawnych zdań, organizacji tekstu, spójności (w tym stosowania spójników), interpunkcji, różnych typów akapitów, a potem w odniesieniu do tworzenia różnych typów tekstów (od listów i raportów, przez opisy, recenzje aż po eseje i teksty formalne, artykuły oraz teksty akademickie), znów bez adekwatnych odniesień do tego, jak wiedza i umiejętności w zakresie pisania tekstów w języku angielskim mogą być użyte w działalności zawodowej, w tym przypadku nauczyciela języka obcego. Scharakteryzowane treści programowe nie uwzględniają aplikacyjnego charakteru wiedzy i jej zastosowania w kontekstach zawodowych.

Podsumowując treści programowe na specjalności *filologia rosyjska* i *filologia angielska* nie są ukierunkowane na rozwijanie funkcjonalnej wiedzy, swoistych umiejętności i kompetencji społecznych potrzebnych w działalności zawodowej filologa-rusycysty i filologa-anglisty. Rekomenduje się dostosowanie treści programowych, by uwzględniały adekwatne normy i zasady oraz by były zgodne z aktualnym stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz właściwego dla kierunku zawodowego rynku pracy.

Treści programowe na specjalności *filologia rosyjska* są kompleksowe i specyficzne. Problemem zasadniczym dot. treści programowych w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela w ramach specjalności *filologia angielska* jest zaplanowanie w tych treściach przygotowania do nauczania na niewłaściwych etapach edukacyjnych – do przygotowania nie tylko przyszłych nauczycieli języka angielskiego w klasach IV-VIII szkoły podstawowej, co jest zgodne ze standardem, ale również w przedszkolu i szkole podstawowej w klasach I-III, czego standard nie umożliwia w zakresie przygotowania do prowadzenia przedmiotu.

Treści programowe dla zajęć służących przygotowaniu zawodowemu nauczycieli, wskazane przez Uczelnię jako realizacja standardu, często zawierają elementy redundantne, niezgodne ze standardem – np. treści programowe zajęć *pedagogiki ogólnej z elementami specjalnej* koncentrują się na zagadnieniach w większości niepowiązanych z przyjętymi dla tych zajęć efektami. Są to treści związane z różnorodnymi koncepcjami edukacyjnymi m.in. pedagogiką niedyrektywną, pedagogiką Gestalt, pedagogiką serca, pedagogiką postmodernizmu, duchową pedagogiką miłości, a także treści powiązane z systemami wychowania m.in. systemem wychowania chrześcijańskiego oraz liberalnego. Treści często nie odnoszą się do zagadnień określonych w efektach uczenia się np. do prawa oświatowego i prawa wewnątrzszkolnego, ukrytego programu szkoły, chorób związanych z wykonywaniem zawodu nauczyciela, form i zasad udzielania wsparcia w placówkach systemu oświaty, zjawiska agresji i przemocy, w tym elektronicznej i in. Ścieżka przygotowująca do wykonywania zawodu nauczyciela może zawierać treści poszerzające wymagania standardu, ale bez wskazywania ich jako realizujące jego wymagania. Rekomenduje się taki dobór treści w zakresie zajęć zaliczanych jako spełniające standard kształcenia nauczycieli, aby nie zawierały one treści redundantnych, które nie wynikają bezpośrednio ze standardu.

Czas trwania studiów jest właściwy i umożliwia osiągnięcie przez studentów założonych dla poszczególnych specjalności efektów uczenia się. Ogólna liczba godzin tych zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów przewidzianych dla specjalności *filologia angielska* wynosi 2196h (bez praktyk, zaś 3156h z praktykami), a dla specjalności *filologia rosyjska* 2136h, (bez praktyk, zaś 3096h z praktykami). Nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do poszczególnych zajęć jest poprawnie oszacowany i stwarza warunki do osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się właściwych dla kierunku o profilu praktycznym oraz na realizację treści kształcenia w wyznaczonym czasie.

W ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, studenci na specjalności *filologia angielska* uzyskują od 149 pkt. ECTS, a na specjalności *filologia rosyjska* 148 pkt. ECTS (w zależności od specjalności), zatem warunek, by co najmniej połowa programu studiów była realizowana w tej postaci jest spełniony i zgodny z wymogami.

Sekwencja zajęć w programie studiów jest poprawna w tym sensie, że zajęcia o charakterze propedeutycznym poprzedzają zajęcia specjalnościowe. Natomiast zastrzeżenia budzi zamieszczenie zajęć przekładoznawczych w programie I roku studiów. Na specjalności *filologia angielska* są to zajęcia *praktyczne aspekty tłumaczenia/warsztaty gramatyczno-tłumaczeniowe* (I i II semestr po 15 godz.), zaś na *filologii rosyjskiej* chodzi o zajęcia *praktyczne tłumaczenie* (30 godz. w II semestrze) w ramach modułu *praktyczna nauka języka rosyjskiego*. Umiejętności translatorskie, nawet jeśli mają być ukierunkowane na teksty o charakterze niespecjalistycznym (co podkreślono w kartach zajęć) wymagają bardzo dobrej znajomości języka docelowego (z szerokim wachlarzem słownictwa, w tym synonimów, idiomów, kolokacji itd.). Na wstępnych etapach kształcenia filologicznego poziom biegłości w języku docelowym jest zazwyczaj niewystarczający w tym względzie. Na dodatek, problem potęguje słaba znajomość języka polskiego u niektórych obcokrajowców studiujących na kierunku filologia: na I roku studiów mają duże trudności z wykorzystaniem języka polskiego w zadaniach tłumaczeniowych. Rekomenduje się przesunięcie zajęć tłumaczeniowych w programie studiów i wprowadzenie ich najwcześniej na II roku studiów.

Zajęcia prowadzone są w formie wykładów, ćwiczeń, laboratoriów i seminariów, a proporcje zajęć realizowanych w poszczególnych formach są właściwe, stwarzają warunki dla aktywności studentów i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Formalnie program studiów umożliwia studentom wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze przekraczającym 30%, a szczegółowe dane w tym względzie przedstawiają się następująco: *filologia angielska* – 96 ECTS, a *filologia rosyjska* – 112 pkt. ECTS. Jednak na specjalności *filologia angielska* dla niektórych zajęć fakultatywnych założono te same efekty uczenia się i prawie takie same treści programowe (czasem z minimalnymi różnicami), czyli wyboru de facto nie ma. Sytuacja przedstawia się tak w m.in. w odniesieniu do zajęć: *historia i kultura Wielkiej Brytanii/histeryczno-geograficzne aspekty Wielkiej Brytanii*, *literatura angielska od VIII do XVI wieku/odzwierciedlenie kultury w literaturze angielskiej od VIII do XVI wieku*, *historia i kultura USA/realizacja USA z elementami historii*, *literatura angielska XVII i XVIII wieku /odzwierciedlenie kultury w literaturze angielskiej XVII i XVIII wieku*, *literatura Wielkiej Brytanii XX wieku/odzwierciedlenie kultury w literaturze brytyjskiej XX wieku*. Oznacza to, że wybór studentów jest tylko pozorny, co potwierdza również harmonogram zajęć, w którym zajęcia o dwóch nazwach wyznaczone są w tym samym czasie i miejscu. Ponieważ jednak pula zajęć do wyboru na tej specjalności jest stosunkowo duża, obejmując blisko 50% pkt. ECTS, warunek by co najmniej 30% liczby punktów ECTS, koniecznych do ukończenia studiów było przyporządkowanych do zajęć wybieralnych jest spełniony, nawet przy nieuwzględnieniu zajęć niepoprawnie wliczonych do tej grupy. Natomiast wymagania nie są spełnione na specjalności *filologia rosyjska*, gdzie również występuje problem tożsamy efektów uczenia się i treści programowych dla „zajęć do wyboru” takich jak *historia literatury rosyjskiej/kanon literatury rosyjskiej*, *historia Rosji/ wybrane aspekty historii Rosji*, *realia Rosji współczesnej/Rosja - tradycja i współczesność*, *kultura rosyjska/rosyjska kultura XX-XXI w.* Tu dochodzi dodatkowo problem dotyczący wyboru specjalizacji, gdyż – w obliczu małej liczby studentów na specjalności *filologia rosyjska* – otwierana jest tylko jedna specjalizacja, zatem wybór staje się całkowicie pozorny, a studenci nie mają praktycznie możliwości wyboru specjalizacji. Również, jeśli chodzi o zajęcia, które już z nazwy świadczą o tym, że są pozostawione do wyboru: *kurs fakultatywny*, oferowane są co prawda studentom dwa zajęcia o całkowicie odmiennych efektach uczenia się: *bardowie rosyjscy* i *animacja rosyjska*, jednak uruchamiane są tylko jedno z nich. Zatem studenci nie mają możliwości elastycznego kształtowania swej ścieżki kształcenia.

Program studiów zawiera zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymiarze spełniającym formalne wymagania. Jednak nieprawidłowo zaliczono do tej grupy zajęcia, które nie są prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej oraz, co szczególnie istotne, w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.

Dla na specjalności *filologia angielska* są to m.in. następujące zajęcia (w sumie 95 ECTS ze wskazanych 172):

- *lektorat języka obcego* - 8
- *praktyczna nauka języka angielskiego – czytanie* - 12
- *praktyczna nauka języka angielskiego – mówienie* - 12
- *praktyczna nauka języka angielskiego – pisanie* - 12
- *praktyczna nauka języka angielskiego – słuchanie* - 6

- *praktyczna nauka języka angielskiego – fonetyka praktyczna* - 2
- *praktyczna nauka języka angielskiego – sprawności zintegrowane* - 10
- *gramatyka praktyczna* - 9
- *fonologia i morfologia ćwiczenia* - 2
- *czytanie i pisanie tekstów dziedzinowych* - 3
- *seminarium dyplomowe* - 15
- *psychologia ogólna z elementami psychologii dla nauczycieli (w + ć)* - 2
- *pedagogika ogólna z elementami specjalnej (w + ć)* - 2

Dla specjalności *filologia rosyjska* do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne nieprawidłowo zakwalifikowano następujące zajęcia (w sumie 98 ECTS ze 160 ECTS):

- *lektorat języka obcego* - 8
- *praktyczna nauka języka rosyjskiego - czytanie* - 13
- *praktyczna nauka języka rosyjskiego - mówienie* - 13
- *praktyczna nauka języka rosyjskiego - pisanie* - 13
- *praktyczna nauka języka rosyjskiego - praktyczna gramatyka* - 10
- *praktyczna nauka języka rosyjskiego - praktyczna fonetyka* - 5
- *praktyczna nauka języka rosyjskiego - słuchanie* - 4
- *praktyczna nauka języka rosyjskiego - praktyczne tłumaczenie* - 4
- *praktyczna nauka języka rosyjskiego - sprawności zintegrowane* - 8
- *seminarium dyplomowe* - 20

Zamieszczony powyżej wykaz wskazuje, że wymóg ustawowy odnośnie do liczby punktów ECTS przypisanych zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne w kształceniu na profilu praktycznym nie został spełniony.

Program studiów obejmuje zajęcia poświęcone kształceniu w ramach drugiego języka obcego: są to język niemiecki lub rosyjski na specjalności *filologia angielska* oraz język angielski lub niemiecki na specjalności *filologia rosyjska*.

Wymóg uzyskania przez studenta na studiach z dziedziny nauk humanistycznych co najmniej 5 pkt. ECTS w ramach zajęć z dziedziny nauk społecznych został spełniony na obu specjalnościach.

Zajęcia na kierunku *filologia* zgodnie z programem nie są prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Prowadzone w tej formie zajęcia w roku akademickim 2019/2020 i 2020/2021 wynikają wyłącznie z sytuacji epidemicznej.

Harmonogram realizacji programu studiów na specjalności nauczycielskiej jest prawidłowy - obejmuje semestry 1-6 oraz moduły zajęć określonych w standardzie. Ogólna liczba godzin zajęć oraz punktów ECTS w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela wynosi 330 godzin oraz 21 ECTS (bez praktyk) i przy założeniu uzupełnienia przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela na studiach II stopnia, jest zgodna ze standardem.

Wszystkie zajęcia ujęte w programie studiów, odpowiadające modułowi B standardu, realizowane są w formie wykładów i ćwiczeń – nie przewidziano innych form zajęć, w tym jasno wyodrębnionych warsztatów zintegrowanych z realizacją praktyk zawodowych. Wprawdzie w raporcie samooceny, w opisie realizacji standardu, Uczelnia wskazała w tym module zajęcia zintegrowane z realizacją praktyk, w liczbie 50 godzin, zaplanowane nieprawidłowo w ramach innych zajęć, prowadzonych w formie ćwiczeń pn.: *psychologia rozwojowa, wprowadzenie do pedagogiki przedszkolnej i szkolnej oraz podstawy diagnostyki edukacyjnej dla nauczycieli*. Zgodnie ze standardem, zajęcia zintegrowane z praktyką zawodową powinny mieć formę warsztatów, nie ćwiczeń, ponadto, powinny być odrębnym elementem programu, nie częścią innych zajęć. Informacje zawarte w sylabusach nie świadczą ani o warsztatowym charakterze zajęć, o czym już napisano powyżej, ani o powiązaniu ich z praktykami. Ponadto, w sylabusach nie uwidoczniono zakresu i formy zintegrowania tych zajęć z praktyką.

Metody kształcenia zaplanowane dla zajęć przewidzianych programem studiów są na ogół różnorodne i specyficzne dla poszczególnych zajęć. W założeniu paleta wskazanych metod dydaktycznych jest generalnie właściwa dla zapewnienia osiągnięcia przez studentów zaplanowanych do realizacji na poszczególnych zajęciach efektów uczenia się, chociaż ich dostosowanie do zajęć praktycznych i kształtujących umiejętności zawodowe nie zawsze jest trafne.

W przypadku wykładów wykorzystywane są zazwyczaj metody podające, prezentacje multimedialne, omówienie, analiza i interpretacja materiałów źródłowych, a czasem praca z mapą. Hospitacje wykazały, że nauczyciele akademicy nie stosują powszechnie metod aktywizujących podczas zajęć prowadzonych zdalnie.

W przypadku zajęć kształtujących kompetencje zawodowe stosowane są m.in. ćwiczenia pisemne i ustne kształtujące umiejętności komunikacyjne w różnych formach wypowiedzi, konfrontatywne, praca ze słownikami, ćwiczenia samodzielne, ćwiczenia oparte na substytucji i transformacji oraz tłumaczeniu, analiza, interpretacja i tłumaczenie tekstów źródłowych, komentarze i objaśnienia nauczyciela, prezentacja multimedialna, zadania domowe. Dla zajęć specjalistycznych kształtujących umiejętności zawodowe studentów nie uwzględniono specyficznych metod i narzędzi, które pozwalają na wykonywanie /symulowanie czynności praktycznych przygotowujących do kształcenia zawodowego.

Hospitacje wykazały, że w przypadku zajęć z praktycznej nauki języka na obu specjalnościach nie stosuje się pełnej puli nowoczesnych narzędzi i związanych z nimi metod dydaktycznych (zaplanowanych do stosowania w sytuacji niepandemicznej), co jest w pełni zrozumiałe. Zastrzeżenia budzi jednak brak wykorzystania technik stymulujących studentów do samodzielności i do pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. Nie zaobserwowano stosowania pracy w parach i małych grupach - na co pozwala platforma wykorzystywana do nauczania online - i ograniczenie interakcji podczas zajęć do dialogu nauczyciel-student, z dominującą rolą prowadzącego zajęcia (zarówno ćwiczeniowe, jak i wykłady). Podczas zajęć zdalnych możliwości związane z potencjałem kształcenia na odległość oraz narzędzia zapewniające osiąganie przez studentów założonych efektów uczenia się wykorzystuje się we właściwy, ale niekomplementarny sposób. Rekomenduje się większe wykorzystanie potencjału metod i technik kształcenia na odległość, szczególnie w odniesieniu do zajęć z PNJA, PNJR oraz wszystkich zajęć związanych z kształceniem specjalistycznym, w szczególności tych, które przygotowują do działalności zawodowej na rynku pracy.

Metody kształcenia wykorzystywane do nauczania języka obcego są zróżnicowane i obejmują: pracę z podręcznikami i słownikami, ćwiczenia komunikacyjne, pracę z autentycznymi materiałami i wykorzystanie narzędzi ICT. Umożliwiają one uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka docelowego na zakładanym poziomie.

Metody kształcenia umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się, także z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia. Jednakże obserwacja zajęć wykazała, że potencjał ten, szczególnie w zakresie dopasowania procesu uczenia się do potrzeb i umiejętności językowych indywidualnych studentów, nie jest odpowiednio wykorzystywany. Podczas zajęć nie uwzględniono odpowiednio różnych poziomów znajomości języka wśród studentów (zarówno, jeśli chodzi o język angielski, rosyjski, jak też polski w przypadku obcokrajowców) i nie zastosowano adekwatnego zróżnicowania technik i zadań wobec nich. Zatem, choć teoretycznie indywidualizacja jest możliwa, w praktyce nie jest stosowana. Rekomenduje się wdrażanie podczas zajęć szerokiej gamy metod kształcenia w celu dostosowania technik nauczania i uczenia się do możliwości i potrzeb studentów.

Program studiów zakłada realizację dwóch rodzajów praktyk: praktyki kierunkowej oraz praktyki zawodowej. Dwoistość ta dotyczy zarówno specjalności *filologia angielska*, jak i *filologia rosyjska* i nie jest jasno uzasadniona w programie studiów. Nie ma zasadniczej różnicy pomiędzy tymi rodzajami praktyk, poza praktyką dla specjalności nauczycielskiej.

Problemem zasadniczym, w przypadku efektów uczenia się dot. praktyk na *filologii rosyjskiej*, jest powtarzalność efektów uczenia się – w przypadku efektów dla praktyki kierunkowej w semestrze 2 oraz w semestrze 4, a także w semestrach 5 i 6 oraz powielanie, w dużej mierze, efektów dla praktyki kierunkowej i efektów dla praktyki zawodowej (gdzie różnice dotyczą niuansów i alternatywnych sytuacji). W efekcie, w zasadzie nie zróżnicowano efektów uczenia się przyjętych dla obu ww. rodzajów praktyk – w niektórych efektach uczenia się przyjętych dla *praktyki zawodowej* zaznaczono, że mają charakter pogłębiony, nieprawidłowo - właściwy dla 7 poziomu PRK, i tym różnią się od efektów przyjętych dla praktyki kierunkowej, jednakże program zajęć nie określa, na czym polegać ma owo pogłębienie. Również inne elementy programu praktyki zawodowej np. cele kształcenia, treści programowe i inne tego nie precyzują. Z kolei, w kategorii umiejętności dot. praktyki zawodowej powtórzono efekty uczenia się przyjęte dla praktyki kierunkowej, jedynie rozbudowując frazę: „student potrafi pod nadzorem opiekuna...” do sformułowania: „student potrafi samodzielnie lub przynajmniej pod nadzorem opiekuna”, co w rzeczywistości oznacza, że nie zakłada się konieczności osiągania efektów w zakresie samodzielnego wykonywania zadań podczas praktyki przez studenta i panuje w tym zakresie pełna dowolność. Ponadto dwa efekty w kategorii kompetencji społecznych w całości się powtarzają w obu, pozornie różnych rodzajach praktyk. W konsekwencji, dla poszczególnych czterech etapów praktyki na *filologii rosyjskiej* – dwóch kierunkowej (w semestrach 2, 4) i dwóch zawodowej (w semestrach 5, 6), które są oddzielnie zaliczane i oceniane, zostały założone te same lub bardzo zbliżone efekty uczenia się oraz treści programowe. Studenci osiągają więc wielokrotnie te same efekty, wykonują te same czynności i są za to wielokrotnie oceniani, a idąc dalej, z założenia, komplet efektów osiągają już po zaliczeniu pierwszego etapu praktyki, który ma miejsce w semestrze 2. Nie uwzględniono więc właściwie zróżnicowania efektów uczenia się, czy też progresji kompetencji

związanych z kolejnymi etapami studiów, a należało je uwzględnić zakładając rozłożenie praktyki – po pierwsze – na dwa rodzaje (kierunkową i zawodową), po drugie – na kilka semestrów studiów.

W przypadku *filologii angielskiej*, podział na praktykę kierunkową i zawodową jest logiczny, choć terminologia jest bardzo myląca. Zróżnicowanie to wynika z faktu, że założono podział na praktykę dotyczącą kształcenia nauczycieli, zwaną praktyką zawodową oraz praktykę związaną z przygotowaniem do pełnienia innych ról zawodowych, poza systemem oświaty, niezwiązanych z nauczaniem języka angielskiego jako obcego, zwaną praktyką kierunkową. Chociaż podział na dwa rodzaje praktyk jest tu uzasadniony, nazewnictwo nie odzwierciedla charakteru tych dwóch rodzajów praktyk i wprowadza studentów oraz praktykodawców w błąd. Rekomenduje się stosowanie nazewnictwa adekwatnego dla profilu zawodowego praktyki.

Efekty uczenia się, przyjęte dla praktyk na obu specjalnościach (poza praktyką nauczycielską na specjalności *filologia angielska*) nie są wystarczająco specyficzne – nie odnoszą się do konkretnych obszarów działalności zawodowej absolwenta, ani do żadnego konkretnego profilu zawodowego, tworząc kolejny, generyczny katalog efektów, bez powiązania z jakąkolwiek z branż w przypadku filologii angielskiej, a w przypadku rosyjskiej zbyt ogólnikowo wskazujący branże, gdzie zatrudnienie zyskuje absolwent innych kierunków studiów (np. administracji, logistyki, bezpieczeństwa wewnętrznego), który dodatkowo charakteryzuje się wysokimi kompetencjami językowymi.

Program studiów przewiduje zróżnicowane harmonogramy realizacji praktyk – w zależności od specjalności oraz rodzaju praktyki, przypisanych im godzin oraz punktów ECTS. Zakładana sumaryczna liczba godzin – 960 godzin lekcyjnych (czyli 720 godzin zegarowych) jest prawidłowa. Na specjalności *filologia angielska* w zakresie specjalizacji nauczycielskiej, przewidziano praktykę kierunkową (nienauczycielską) w semestrach 2-5, w sumie 720 godzin lekcyjnych i 27 ECTS, a także praktykę zawodową, dotyczącą kształcenia nauczycieli, w semestrach 2-5, w sumie 240 godzin lekcyjnych i 10 ECTS. Razem, jest to więc 960 godzin lekcyjnych. Liczba ECTS uzyskiwana za zaliczenie wszystkich rodzajów i etapów praktyk to 37 ECTS. Na *filologii rosyjskiej*, natomiast, uzyskiwana liczba punktów wynosi 36 ECTS, a praktyka kierunkowa w liczbie 480 godzin lekcyjnych obejmuje semestry 2 i 4, podczas gdy zawodowa, również w liczbie 480 godzin lekcyjnych – semestry 5 i 6, przy czym za każdy semestr zaplanowano taką samą liczbę 9 ECTS. Suma godzin lekcyjnych jest równa 960 (720 zegarowych).

Plan praktyk w programie studiów nie jest w pełni racjonalny. Na obu specjalnościach pierwszy etap praktyki ma miejsce w semestrze 2, kiedy student nie jest jeszcze właściwie przygotowany do osiągnięcia efektów uczenia się zaplanowanych dla praktyk, w szczególności umiejętności zawodowych dotyczących tłumaczeń, korespondencji handlowej, zastosowania języka w biznesie w praktyce itp. Rekomenduje się dostosowanie harmonogramu realizacji praktyk w taki sposób, aby rozpoczynający praktykę student posiadał umiejętności i kompetencje związane z zastosowaniem języka studiów w praktyce zawodowej, wystarczające do skutecznego podejmowania działań w zakładzie pracy, zaplanowanych w programie praktyk.

W planie praktyk na *filologii angielskiej* założono równoległą realizację dwojakiego rodzaju praktyk – kierunkowej i zawodowej w każdym z semestrów. Oznacza to, że np. w semestrze 2 student odbywa praktykę jednocześnie w szkole – 40 godzin oraz w innej jednostce (firmie, przedsiębiorstwie czy

urzędzie) niepowiązanej z nauczaniem języka angielskiego – 240 godzin. Biorąc pod uwagę, że ma to miejsce na bardzo wczesnym etapie realizacji programu studiów, możliwość osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów uczenia się u dwóch różnych typów pracodawców, w dwóch odmiennych obszarach działalności zawodowej i całkowicie różnych środowiskach pracy jest bardzo ograniczona i niepotrzebnie nadmiernie obciąża studenta. Problem ten powtarza się w kolejnych semestrach, aby w semestrze 5 przyjąć postać najbardziej jaskrawą – założono tam realizację aż 140 godzin praktyk w szkole i równolegle 80 godzin praktyk w firmie, przy tym zapominać nie należy, że w semestrze tym przewidziano także standardowe zajęcia w siedzibie Uczelni – 11 różnych rodzajów zajęć, w tym seminarium dyplomowe. Tak skonstruowany harmonogram realizacji praktyk nie służy osiąganiu efektów uczenia się zgodnie z zasadami higieny pracy i uczenia się. Rekomenduje się przeprowadzanie jednego rodzaju praktyk zawodowych w jednym semestrze.

Liczba miejsc praktyk – praktykodawców współpracujących z Uczelnią jest właściwa w stosunku do ogólnej liczby studentów na ocenianym kierunku. To blisko 100 zakładów pracy reprezentujących ponad 20 różnych branż/zakresów działalności. Ta różnorodność nie jest adekwatna do szczegółowych efektów uczenia się przyjętych dla zajęć na kierunku, w szczególności w zakresie *filologii angielskiej*, gdzie wśród praktykodawców znaleźć można firmę geodezyjną, stację paliw, agencję celną, firmę oferującą usługi teleinformatyczne, świadczącą usługi portowe i przeładunkowe, agencję ochrony mienia, a nawet zakłady gastronomiczne. W przypadku *filologii rosyjskiej* sytuacja przedstawia się inaczej – dominują firmy logistyczne, transportowe, agencje celne, co wynika bezpośrednio z założeń sylwetki absolwenta. Wśród praktykodawców na *filologii rosyjskiej* pojawiają się, jednakże, również inne zakresy działalności np. usługi tłumaczeniowe, handel, a nawet zakład zajmujący się odnawialnymi źródłami energii oraz dostawami obuwia. Tak szeroka gama branż oznacza, że student odbywa praktykę w każdej możliwej branży, niezależnie od specjalności studiów i jej specyfiki. Z drugiej strony, taki przekrój branżowy zgodny jest z koncepcją kształcenia oraz kierunkowymi efektami uczenia się i treściami kształcenia określonymi generycznie – dotyczącymi jakiejkolwiek pracy zawodowej z wykorzystaniem języka obcego, a każdy zakres działalności praktykodawcy jest tu zbieżny.

Kryteria doboru miejsc praktyk są sformalizowane i właściwe, a procedura zatwierdzania współpracującego pracodawcy w zakresie praktyk – poprawna. Program praktyk odnosi się w tym względzie do możliwości osiągnięcia efektów uczenia się przyjętych dla praktyk w danym zakładzie pracy, a za zatwierdzenie czyni odpowiedzialnym uczelnianego opiekuna praktyk. W obliczu zaznaczanej już wielokrotnie ogólnikowości i powtarzalności efektów, takie założenie nie gwarantuje jednak wysokiej jakości doboru miejsc praktyk ani efektywnego dopasowania zakresu obowiązków praktykanta do przedmiotu i zakresu studiowanego kierunku, specjalności i specjalizacji. Czynności wykonywane przez studenta podczas praktyki często nie są powiązane z efektami uczenia się zakładanymi dla kierunku oraz z koncepcją kształcenia – studenci wykonują głównie obowiązki typowe dla miejsca praktyk, np., czynności biurowe natomiast język obcy, będący przedmiotem studiów, stanowi wyłącznie narzędzie wykorzystywane podczas niektórych z tych zadań. Wyjątkiem są praktyki realizowane przez studentów – rodzimych użytkowników języka (np. z Białorusi czy Ukrainy), podczas których praca studenta opiera się głównie na tłumaczeniach, korekcie językowej, a także kontaktach z rosyjskojęzycznymi klientami/ współpracownikami.

Zgodnie z regulaminem praktyk, podstawą zaliczenia praktyki jest wypełniony dziennik praktyk oraz uzupełniona karta weryfikacji efektów uczenia się wraz z opinią i oceną zakładowego opiekuna praktyk. Regulamin przewiduje dodatkowe wymogi, określone w programach poszczególnych praktyk, w tym:

- na *filologii rosyjskiej*, w przypadku praktyki zawodowej oraz praktyki kierunkowej, są to odpowiednie do typu praktyki indeksy umiejętności praktycznych oraz sprawozdania/ raporty studenta z realizacji praktyk,
- na *filologii angielskiej*, w przypadku praktyki kierunkowej, jest to indeks umiejętności praktycznych.

Zaprojektowane metody umożliwiają ocenę stopnia osiągnięcia efektów, a także umożliwiają weryfikację i ocenę z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana jest przez zakładowego opiekuna praktyk i ma charakter kompleksowy oraz odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się. Do weryfikacji efektów przewidziano narzędzie pn. „Karta weryfikacji efektów uczenia się”, które uwzględnia wszystkie efekty uczenia się przyjęte dla praktyk, a także przyporządkowuje do poszczególnych efektów stosowaną metodę weryfikacji. Zasady wyboru uczelnianego opiekuna praktyk są sformalizowane, określone procedurą organizacji praktyk zawodowych w systemie zapewnienia jakości kształcenia Uczelni. Właściwie dobrano kryteria doboru opiekuna, w szczególności odnosząc się do jego doświadczenia zawodowego zyskanego poza Uczelnią. Nie określono żadnych wymogów dotyczących opiekuna praktykanta na miejscu, w zakładzie pracy, osoby, która bezpośrednio obserwuje studenta, nadzoruje i koryguje jego pracę, wyznacza zadania, a przede wszystkim ocenia stopień osiągnięcia przez studenta zakładanych dla praktyk efektów uczenia się. Rekomenduje się opracowanie wytycznych dot. kompetencji, doświadczenia oraz kwalifikacji zakładowego opiekuna praktyk w taki sposób, aby umożliwić prawidłową realizację praktyk.

W Uczelni obowiązuje regulamin określający procedurę odbywania praktyk przez studentów wszystkich kierunków studiów, w tym terminy ich realizacji i warunki zaliczenia, kwestie dotyczące porozumień w sprawie prowadzenia praktyk, wskazuje osoby odpowiedzialne za nadzór i koordynację, a także ich zadania i odpowiedzialności.

Uczelnia przyjęła błędne założenie o możliwości zwolnienia studenta z obowiązku odbycia praktyki zawodowej na podstawie wykonywanej pracy, działalności zawodowej, wolontariatu, wcześniej odbytego stażu. Zgodnie z art. 71 ust 1 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce „Uczelnia może potwierdzić efekty uczenia się uzyskane w procesie uczenia się poza systemem studiów osobom ubiegającym się o przyjęcie na studia na określonym kierunku, poziomie i profilu”, zatem ustawa nie wprowadza możliwości potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów w toku studiów.

Uczelnia zapewnia miejsca praktyk dla studentów. Ich liczba jest wystarczająca w kontekście liczby studentów ocenianego kierunku. W przypadku samodzielnego wskazania przez studenta miejsca odbywania praktyki, nie są stosowane z góry określone kryteria jakościowe w celu zatwierdzenia takiego miejsca przez osobę wyznaczoną przez Uczelnię. To student i zakład pracy decydują o tym, czy profil działania zakładu pracy umożliwia zrealizowanie celów i osiągnięcie efektów uczenia się zgodnych ze specyfiką kierunku studiów, zawartych w Programie praktyk. Procedura taka nie jest

właściwa, gdyż dowolnie wybrany zakład pracy przez studenta nie jest w posiadaniu wystarczających informacji nt. kierunku studiów i programu praktyk i nie posiada podstaw do podejmowania takich decyzji. Ponadto, to Uczelnia jest odpowiedzialna za zapewnienie wysokiej jakości praktyk i powinna brać udział w tego rodzaju procedurze. Rekomenduje się przyjęcie z góry określonych kryteriów jakościowych zatwierdzania miejsca praktyki zaproponowanego przez studenta.

Przyjęte w uczelni procedury wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia obejmują ocenę realizacji praktyk, dokonywaną przez studentów w formie ankiety. Przewidziano również badanie opinii praktykodawców na temat programu praktyk oraz przygotowania studenta do wykonywania zawodu. Przyjęte rozwiązania są wystarczające.

Program studiów w zakresie zajęć przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela obejmuje praktykę zawodową w wymiarze 240 godzin. Praktykom w specjalizacji *nauczycielskiej* przypisano 10 ECTS. Biorąc pod uwagę liczbę punktów ECTS przypisaną praktykom, wymiar praktyk odpowiada wymogom określonym w standardzie kształcenia nauczycieli. Praktyki nauczycielskie zostały zorganizowane zgodnie ze standardem, ponieważ przewidują odrębne etapy dla praktyki w zakresie psychologiczno-pedagogicznym i dydaktycznym. Efekty uczenia się określone dla praktyki pedagogicznej nie są w pełni zgodne ze standardem, gdyż błędnie obejmują również wiedzę i umiejętności dotyczące edukacji wczesnoszkolnej (w klasach I-III) oraz nauczania w przedszkolu, co potwierdzają zapisy we wszystkich przedstawionych podczas wizytacji dokumentach, w tym w koncepcji kształcenia. Analogiczna uwaga dotyczy treści kształcenia - obejmują wprowadzić treści wynikające ze standardu, jednakże odnoszą się do niewłaściwych etapów edukacyjnych. Realizowanie tych treści jest możliwe w programie studiów, jednakże powinno to mieć miejsce poza standardem przygotowującym do pełnienia roli nauczyciela przedmiotu.

Przyjęte w ramach praktyk nauczycielskich metody kształcenia są właściwe, typowe dla praktyki pedagogicznej. Metody weryfikacji są zgodne ze standardem – uwzględniają obserwację studenta w czasie wykonywania działań właściwych dla danego zadania zawodowego (dydaktycznego, wychowawczego i opiekuńczego) wynikającego z roli nauczyciela.

Liczba miejsc praktyk dla specjalności *nauczycielskiej* jest wystarczająca w stosunku do ogólnej liczby studentów na tej specjalności, jednakże wśród praktykodawców znajduje się wiele placówek przedszkolnych, co jest nieprawidłowe – niezgodne z wymogami standardu. Wśród miejsc praktyk znajdują się również inne placówki, gdzie zgodnie ze standardem student praktyki odbywać nie może np. poradnia psychologiczno-pedagogiczna. W wyniku tych nieprawidłowości, dobór miejsc praktyk nie jest zgodny ze standardem.

Organizacja i nadzór nad praktykami są w prawidłowe, a wymogi dotyczące kompetencji i doświadczenia uczelnianych opiekunów praktyk wystarczające. Nie określono natomiast konkretnych wymogów dotyczących zakładowego opiekuna praktyk, choćby odnosząc się do jego stopnia awansu zawodowego oraz zgodności nauczanego przedmiotu z przedmiotem praktyki. Nie wskazano również formalnych wymogów kwalifikowania studentów na praktykę, a także obowiązujących na kierunku celów i reguł przeprowadzania obligatoryjnych hospitacji praktyk. Rekomenduje się określenie formalnych warunków kwalifikowania studentów na praktykę oraz ustalenie obowiązujących

wymogów stawianych zakładowemu opiekunowi praktyk, a także celów i reguł przeprowadzania obligatoryjnych hospitacji praktyk.

Rozplanowanie zajęć jest - z wyjątkiem praktyk zawodowych podczas semestru 5, kiedy następuje skumulowanie praktyk i zajęć - zgodne z zasadami higieny pracy i nauki, umożliwia studentom systematyczną naukę i efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach oraz samodzielne uczenie się. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się, w tym czas sesji egzaminacyjnej, umożliwia ich weryfikację oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe są tylko częściowo zgodne z koncepcją kształcenia na kierunku filologia oraz z kierunkowymi efektami uczenia, gdyż dostosowane są do efektów uczenia się na poziomie zajęć i ich grup, które pomijają zastosowania praktyczne wiedzy i nie uwzględniają wiedzy i jej zastosowania w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany oraz umiejętności praktycznych potrzebnych w kontekstach zawodowych. Treści programowe w zakresie rozwoju kompetencji językowych oraz treści językoznawcze i literaturoznawcze, a więc te dotyczące dyscyplin konstytutywnych dla kształcenia filologicznego, są kompleksowe i na ogół specyficzne dla zajęć wchodzących w skład programu studiów, ale nie zapewniają osiągnięcia wszystkich modułowych efektów uczenia się. Treści programowe w zakresie przygotowania do zawodu nauczyciela nie są zgodne ze standardem kształcenia nauczycieli, ponieważ, w ramach realizacji standardu, dotyczą niewłaściwych etapów edukacyjnych – nauczania w przedszkolu i edukacji wczesnoszkolnej.

Program studiów zawiera właściwe grupy zajęć, generalnie w odpowiedniej sekwencji (z wyjątkiem zbyt wcześnie wprowadzonych kursów translatorskich), z adekwatnie oszacowanym nakładem pracy, odpowiednio odzwierciedlonym w liczbie punktów ECTS. Program formalnie obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymaganym wymiarze punktów ECTS, jednak zajęcia te w znaczącej części nie są prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej i przede wszystkim nie są prowadzone w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów, co oznacza, że wymóg dotyczący przepisowego wymiaru punktów ECTS uzyskanych w ramach zajęć kształtujących umiejętności praktyczne nie jest spełniony.

Liczba godzin zajęć oraz punktów ECTS w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela odpowiada wymaganiom standardu, jednakże w jasny i wystarczający sposób nie uwzględniono w programie wymaganej standardem liczby zajęć zintegrowanych z realizacją praktyki.

Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia jest zgodna z wymaganiami.

Formalnie program studiów umożliwia studentom wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze przekraczającym 30%, lecz ze względu na powielanie tych samych treści w ramach tzw. zajęć do wyboru oraz w obliczu braku możliwości wyboru specjalizacji ze względu na małą liczbę studentów, nie mogą elastycznie kształtować swej ścieżki kształcenia.

Metody kształcenia są różnorodne i właściwe dla zapewnienia osiągnięcia przez studentów zaplanowanych do realizacji efektów uczenia się, zatem – w założeniu – paleta metod dydaktycznych jest właściwa, natomiast w praktyce wykorzystuje się ich zawężony repertuar. Przewidziane metody potencjalnie zapewniają stymulowanie studentów do samodzielności i do pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się, choć w praktyce nie są powszechnie stosowane. Ponadto, ze względu na sprofilowanie treści programowych na wiedzę pozbawioną zastosowań praktycznych, studenci nie są przygotowywani właściwie do działalności zawodowej na rynku pracy.

Program praktyk zawodowych w realizowanych w zakładzie pracy/firmie, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zakładowych nie zapewniają prawidłowej realizacji praktyk oraz osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z przygotowaniem zawodowym. Dla wszystkich rodzajów praktyk przygotowano bardzo zbliżony program, nie został on także klarownie sprofilowany zgodnie z nazwą specjalności, efekty uczenia się i treści programowe nie są specyficzne dla zakresu działalności zawodowej, a dobór miejsc praktyk i opiekunów praktyk w zakładach pracy jest przypadkowy. Zasady realizacji praktyk nieprawidłowo umożliwiają zaliczanie ich na podstawie doświadczenia zawodowego. Program praktyk zawodowych w ramach przygotowania do zawodu nauczyciela, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, nie są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardzie kształcenia - dotyczą etapu edukacyjnego, do którego student nie uzyskuje kwalifikacji w zakresie nauczania przedmiotowego.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

1. doboru treści programowych ukierunkowanych na wiedzę odnoszącą się do teorii i pojęć z pominięciem wiedzy aplikacyjnej z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa oraz systemowego i systematycznego kształtowania umiejętności związanych z jej zastosowaniami w pracy zawodowej właściwej dla ocenianego kierunku;
2. braku metod dydaktycznych umożliwiających wykonywanie przez studentów praktycznych czynności zawodowych;
3. niezapewnienia studentom możliwości elastycznego kształtowania swojej ścieżki kształcenia;
4. organizacji i programu praktyk zawodowych;
5. spełniania wymagań standardu kształcenia nauczycieli.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się modyfikację treści programowych, tak by były ukierunkowane na aplikację wiedzy oraz rozwój umiejętności i kompetencji społecznych potrzebnych w działalności zawodowej, a także były zgodne z aktualnym stanem praktyki w konkretnych obszarach działalności zawodowej i rynku pracy właściwych dla kierunku.
2. Zaleca się zapewnienie wszystkim studentom możliwości elastycznego kształtowania swojej ścieżki kształcenia i wyboru zajęć, tak by wybór ten dotyczył zajęć czy grup zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS.
3. Zaleca się zapewnienie w programie studiów zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w wymiarze ponad połowy punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów.
4. Zaleca się wprowadzenie w realizacji programu studiów metod dydaktycznych umożliwiających kształtowanie praktycznych umiejętności zawodowych.
5. Zaleca się dostosowanie efektów uczenia się, treści i celów kształcenia dot. kształcenia nauczycieli przedmiotu do wymogu standardu w zakresie etapów edukacyjnych, do których się odnoszą, a także do typów szkół określonych w standardzie.
6. Zaleca się uwzględnienie wymaganej rozporządzeniem liczby zajęć zintegrowanych z realizacją praktyk zawodowych do wartości stanowiącej 1/3 godzin zajęć w ramach grupy zajęć przygotowania psychologiczno-pedagogicznego.
7. Zaleca się dostosowanie miejsc praktyk na specjalności *nauczycielskiej* do typów szkół określonych w standardzie.
8. Zaleca się określenie w programie studiów dla każdego etapu praktyki zawodowej odrębnych i specyficznych i dostosowanych do wymogów profilu praktycznego efektów uczenia się oraz treści programowych, a także metod kształcenia i weryfikacji efektów uczenia się.
9. Zaleca się zaniechanie zaliczania praktyk na podstawie wykonywanej pracy zawodowej.
10. Zaleca się taki dobór miejsc praktyk i takie dostosowanie zasad organizacji praktyki, aby zapewniały wykonywanie czynności zapewniających osiągnięcie efektów uczenia się oraz realizację treści programowych.
11. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, będących podstawą do sformułowania zaleceń.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Przyjęcie na studia na kierunek filologia studia I stopnia odbywa się na podstawie listy rankingowej, sporządzonej w oparciu o wyniki egzaminu maturalnego/dojrzałości. W przypadku specjalności *filologia angielska* uwzględnia się oceny z egzaminu maturalnego/dojrzałości z języka angielskiego i języka polskiego, a w przypadku specjalności *filologia rosyjska*, oceny z egzaminu maturalnego/dojrzałości z nowożytnego języka obcego i z języka polskiego.

Zasady rekrutacji są przejrzyste, ale nie są w pełni selektywne, gdyż nie przewidują żadnego progu punktowego, jeśli chodzi o język specjalności, na którą rekrutuje się kandydat. Oznacza to, że na studia może zrekrutować się osoba, która uzyskała niski poziom punktowy z egzaminu maturalnego z języka angielskiego, rosyjskiego lub innego języka nowożytnego i dobry wynik w zakresie rozszerzonej matury

z języka polskiego, co może zapewnić jej wysokie miejsce w rankingu. Ponadto kryteria rekrutacji na *filologii rosyjskiej* opierające się na ocenie z dowolnego języka nowożytnego powodują, że na I rok studiów tej specjalności może zostać przyjęta osoba zupełnie nieznająca języka rosyjskiego. Jest to oczywiście możliwe, ale stosowane zasady nie umożliwiają doboru kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie języka angielskiego lub rosyjskiego na poziomie C1 podczas studiów I stopnia na kierunku filologia, jak i efektów przewidzianych dla zajęć kierunkowych prowadzonych od I roku w języku specjalności. Dodatkowo brak minimalnego progu punktowego w odniesieniu do języka angielskiego w rekrutacji na specjalność *filologia angielska*, a na specjalności *filologia rosyjska* brak wymagania znajomości języka rosyjskiego na odpowiednim poziomie wejściowym, powoduje zróżnicowanie językowe studentów w obrębie grup na I roku studiów, co negatywnie odbija się na procesie kształcenia i powoduje drastyczny spadek liczby studentów po I roku. W programie studiów nie przewidziano żadnego rozwiązania systemowego, wspierającego studentów z niewystarczającym poziomem języka specjalności „na wejściu”, np. przez wprowadzenie intensywnego kursu wyrównawczego.

Przyjęte zasady rekrutacji nie są bezstronne, gdyż przewidują inne warunki przyjęcia na studia dla kandydatów z niepełnosprawnością: osoby z aktualnym orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, które legitymują się świadectwem dojrzałości/maturalnym oraz zaświadczeniem lekarskim, stwierdzającym brak przeciwwskazań do studiowania na kierunku filologia, przyjmowane są z pominięciem postępowania rekrutacyjnego. Oznacza to, że na studia mogą być przyjmowani kandydaci legitymujący się niższymi kompetencjami wstępnymi, co jest sprzeczne z zasadą równości szans. O ile ważne jest, by proces rekrutacji umożliwiał uczestnictwo w nim kandydatom z niepełnosprawnościami, nie może jednak stawiać ich w uprzywilejowanej sytuacji z powodu niepełnosprawności. Rekomenduje się stosowanie bezstronnych kryteriów rekrutacji na kierunek wobec wszystkich kandydatów. Z postępowania rekrutacyjnego zwolnieni są laureaci i finaliści olimpiad stopnia centralnego, zajmując pierwsze miejsca list rankingowych, co jest w pełni poprawne.

W zasadach rekrutacji na rok akademicki 2021/2022 brak informacji na temat oczekiwanych kompetencji cyfrowych kandydatów oraz wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu Uczelni w zapewnieniu do tego sprzętu. Rekomenduje się uzupełnienie informacji dla kandydatów co do wymagań w zakresie kompetencji cyfrowych i dostępu do sprzętu niezbędnych do uczestniczenia w procesie nauczania zdalnego.

Uczelnia wprowadziła procedury dotyczące potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów dla kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia. Procedury te zostały zawarte w stosownych uchwałach.

Procedury zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów, a o przyjęciu na studia w ramach tej procedury decyduje lista rankingowa kandydatów.

Regulamin studiów uwzględnia możliwość przenoszenia i uznawania wyników (punktów ECTS i ocen) uzyskanych na takim samym lub zbliżonym kierunku w innej uczelni, w tym także zagranicznej. Warunkiem uznawania efektów uczenia się jest potwierdzenie wypełnienia wszystkich obowiązków

wymaganych w uczelni, w której student studiował oraz uzyskanie zgody rektora. Przyjęci w tym trybie studenci są zobowiązani do uzupełnienia różnic programowych w okresie nieprzekraczającym jednego roku akademickiego.

Przyjęte zasady dyplomowania mają charakter ogólny. Uczelnia nie określiła specyficznych zasad dyplomowania dla kierunku filologia, które wskazywałyby na dyscypliny konstytutywne dla tego kierunku - uwypuklono jedynie, że temat pracy dyplomowej powinien być zgodny z kierunkiem kształcenia i wskazano na konieczność zachowania odpowiedniej progresji pomiędzy pracą dyplomową na studiach I i II stopnia. Kryteria merytoryczne określono również w bardzo ogólny sposób, bez właściwego uwzględniania istoty kształcenia o profilu praktycznym. Przyjęte zasady dyplomowania nie są zatem trafne.

W zakresie *seminariów dyplomowych* efekty uczenia się w odniesieniu do wiedzy i umiejętności na oby specjalnościach nie są powiązane z ich aplikacyjnym charakterem i nie odnoszą się do kontekstów zawodowych, gdzie miałyby zastosowanie, zatem nie są właściwe dla praktycznego profilu kształcenia. Chlubnym wyjątkiem są prace dyplomowe z zakresu glottodydaktyki, które odpowiadają praktycznemu profilowi studiów.

Przyjęte na kierunku zasady oceniania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego nie uwzględniają sprawdzenia kompetencji w zakresie osiągniętych podczas studiów efektów w dziedzinie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które będą przydatne w obszarach działalności zawodowej lub gospodarczej i zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Praca podlega ocenie pod kątem zgodności z jej tematem, układu pracy, merytorycznej oceny, nowego ujęcia problemu, doboru i wykorzystania źródeł, formalnej strony pracy (poprawności języka, techniki pisanie, spisu rzeczy, odsyłaczy, a także sposobu wykorzystania pracy (publikacja, udostępnienie instytucjom itp.). Chociaż ostatni punkt oceny pracy implikuje aplikacyjny charakter pracy dyplomowej, to jednak sformułowane dla *seminarium dyplomowego* efekty uczenia się w ramach obu specjalności nie wskazują, że prace dyplomowe mogą mieć wykorzystanie praktyczne przez interesariuszy zewnętrznych.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się są opisane w regulaminie studiów. Określono w nich warunki zaliczania semestru oraz roku, powtarzania semestrów, skreśleń studenta z listy studentów, przeprowadzania egzaminów, w tym egzaminów komisyjnych, kształcenia na odległość.

Regulamin przewiduje dostosowanie organizacji i realizacji procesu dydaktycznego do szczególnych potrzeb osób z niepełnosprawnością, w tym przebiegu zaliczeń, egzaminów do indywidualnych potrzeb wynikających z rodzaju niepełnosprawności. Dokument ten wskazuje, że studenci z niepełnosprawnościami mogą ubiegać się o dostosowanie zaliczeń i egzaminów do ich możliwości w zależności od stopnia i rodzaju niepełnosprawności. Polegają one na wydłużeniu czasu ich pisanie do 25%, używaniu komputera oraz innych pomocy multimedialnych, przygotowaniu materiałów egzaminacyjnych bądź zaliczeniowych z powiększoną czcionką oraz w razie potrzeby również innych.

W regulaminie studiów nie doprecyzowano, że zmiana formy zaliczenia i egzaminów lub ich dostosowanie do rodzaju niepełnosprawności nie może prowadzić do zmniejszenia wymagań merytorycznych wobec studentów z niepełnosprawnościami. Rekomenduje się doprecyzowanie, że stosowanie alternatywnych form weryfikacji oceniania efektów uczenia się nie prowadzi do zmiany wymagań merytorycznych.

Istniejące zasady stwarzają warunki do zapewnienia bezstronności, rzetelności i przejrzystości procesu weryfikacji. We wszystkich kartach zajęć specjalności *filologia rosyjska* i *filologia angielska* sprecyzowane są warunki i kryteria procentowe dotyczące każdej oceny, jak i opisany jest przy każdej z ocen stopień osiągniętych przez studenta efektów uczenia się dotyczący danych zajęć.

Student ma zapewniony dostęp do informacji zwrotnej i dokumentacji przebiegu studiów w formie elektronicznej poprzez system USOS, w którym umieszczane są wyniki zaliczeń z poszczególnych zajęć oraz egzaminów. Zgodnie z regulaminem studiów student jest informowany o wynikach zaliczeń i egzaminów poprzez wpis w systemie elektronicznym w terminie do 7 dni od przeprowadzenia zaliczenia lub egzaminu. Jeśli zaliczenie lub egzamin odbywa się w formie pisemnej, student ma prawo do wglądu do swojej pracy w terminie do 14 dni od ogłoszenia wyników. Jeśli egzamin odbywa się w formie ustnej, student uzyskuje informacje o jego wynikach bezpośrednio po odbytym egzaminie.

Regulamin studiów określa ramy organizacyjne dla procesu weryfikacji osiągnięć studenta oraz wskazuje na procedurę odwoławczą w sytuacji konfliktowej, gdy student nie zgadza się z oceną. W sytuacji, gdy student kwestionuje obiektywizm oceniającego lub prawidłowości co do trybu i formy egzaminu może wystąpić z wnioskiem o egzamin komisyjny. Regulamin zawiera też postanowienia dotyczące nieetycznych i niezgodnych z prawem zachowań studentów.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się są różnorodne, jednak nie w każdym przypadku są wystarczająco specyficzne dla kształcenia filologicznego o profilu praktycznym i nie zawsze umożliwiają sprawdzenie opanowania umiejętności praktycznych i przygotowanie do działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Zgodnie z założeniami odnośnie do weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się i postępów w nauce weryfikacja zakładanych efektów w większym stopniu uzależniona jest od rodzaju zajęć, a w mniejszym stopniu od rodzaju efektów. Weryfikacja zakładanych efektów uczenia się na zajęciach o charakterze ćwiczeń obejmuje: kolokwia, prace pisemne, testy, sprawdziany, prezentacje multimedialne, kontrolę przygotowania do zajęć (odpytywanie, kartkówki), ocenę aktywnego udziału w zajęciach i umiejętności wykonania ćwiczeń, sprawdzanie prac domowych, udział w zajęciach.

Efekty uczenia się określone dla seminariów są weryfikowane poprzez: przygotowanie prezentacji multimedialnej, aktywne uczestnictwo w zajęciach, ocenę dyskusji seminaryjnej, kolokwia (tylko w ramach specjalności *filologia rosyjska*), ocenę kompletności i poprawności zebranego materiału do pracy, prezentację poszczególnych rozdziałów pracy. Natomiast efekty sformułowane dla wykładów, które nie kończą się egzaminem weryfikowane są poprzez obecność na wykładach, ocenę ogólnego zaangażowania i samodzielności studenta, a pozostałe egzaminem pisemnym lub pisemnym i ustnym. Tak sformułowany katalog metod weryfikacji zakładanych efektów uczenia się nie pozwala na jednoznaczne określenie, które metody odnoszą się do kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji

społecznych. Rekomenduje się wprowadzenie do kart zajęć informacji określającej, które metody weryfikacji stosowane są w ocenie poszczególnych grup efektów. Zaznaczyć należy, że frekwencja na zajęciach może być warunkiem dopuszczenia do zaliczenia, ale nie może stanowić podstawy do odpowiedzi na pytanie: czy student nabył przekazywaną wiedzę, daną umiejętność czy kompetencje społeczne. Sama obecność na zajęciach nie służy do oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, a jest to jedna z metod weryfikacji efektów uczenia się na niektórych zajęciach, np. *praktyczna nauka języka angielskiego czy rosyjskiego*. Rekomenduje się wyeliminowanie frekwencji na zajęciach jako metody weryfikacji efektów uczenia się.

W przypadku zajęć przygotowujących do wykonywania praktycznych zadań związanych z działalnością zawodową z modułu zajęć specjalizacyjnych np. na specjalności *filologia rosyjska* w kartach: *rosyjski w obsłudze transgranicznej, umowy i pisma w języku rosyjskim, język rosyjski w spedycji* dobór metod weryfikacji efektów uczenia się jest mało zróżnicowany, nie zorientowany na konkretne zajęcia i nie weryfikujący osiągnięcia umiejętności praktycznych i zawodowych. W przypadku pierwszego z wymienionych zajęć są to: obecność oraz aktywne uczestnictwo w zajęciach, systematyczne przygotowywanie na zajęcia zadanego materiału, uzyskanie pozytywnych ocen z 2 testów śródsesemestralnych w formie pisemnej (testy zawierają zadania otwarte i/lub wyboru. Metody weryfikacji efektów uczenia się na drugich zajęciach obejmują: przygotowanie do zajęć, w tym analiza i przygotowanie słownikowe leksyki z omawianych zagadnień, aktywny udział w zajęciach, uzyskanie pozytywnych wyników z dwóch kolokwii w formie pisemnej, prezentację wybranych realizowanych indywidualnie zadań domowych i/lub klasowych (sporządzenie pism). W przypadku trzecich zajęć: obecność i aktywność na zajęciach, zadania cząstkowe – tłumaczenia wybranych tekstów, pozytywna ocena z dwóch kolokwii śródsesemestralnych w formie pisemnej.

W większości zajęć związanych z kształceniem filologicznym (zajęcia podstawowe, kierunkowe) metody weryfikacji efektów uczenia się są bardzo zbliżone do przytoczonych wyżej. Wyjątek stanowią zajęcia historycznoliterackie, które są odmienne, zróżnicowane, ale ukierunkowane na sprawdzenie wiedzy.

Jak wskazują powyższe przykłady, stosowane metody nie zapewniają skutecznej weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się w ramach zajęć realizowanych na ocenianym kierunku. Część efektów weryfikowana jest za pomocą metod, które nie oceniają stopnia realizacji poszczególnych efektów, lecz związane są z frekwencją i stopniem aktywności studenta na zajęciach. Inne, takie jak np. kolokwia, prezentacje nie weryfikują praktycznych umiejętności studenta zdobytych w ramach określonych zajęć.

Ponieważ efekty uczenia się w kategorii umiejętności nie odnoszą się w wielu przypadkach do praktycznych umiejętności zawodowych, to siłą rzeczy proporcjonalnie metody weryfikacji nie umożliwiają sprawdzenia opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Metody weryfikacji efektów związanych z kształceniem językowym umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka angielskiego oraz języka rosyjskiego na poziomie C1 ESOKJ i weryfikację wszystkich umiejętności językowych: słuchanie, czytanie, mówienie i pisanie. Na katalog metod weryfikacji na obu

specjalnościach składają się m.in.: testy pisemne i ustne. W zakresie specjalistycznego kształcenia językowego obejmują testy języka specjalistycznego.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się w kategorii umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych nie zostały dostosowane do sytuacji pandemicznej i kształcenia na odległość. Nie uwzględniono też zasad kontroli samodzielności zadań i prac wykonywanych podczas kształcenia na odległość. Rekomenduje się wprowadzenie metod weryfikacji i oceny, które umożliwią sprawdzenie opanowania umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych przygotowujących do działalności zawodowej oraz zasad kontroli samodzielności prac wykonywanych przez studenta.

Metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie kształcenia nauczycieli są niezgodne ze standardem i nie są prawidłowo dostosowane do założonych efektów uczenia się. Nie są też wystarczająco zróżnicowane i nie zawsze są w pełni adekwatne do kategorii wiedzy, umiejętności albo kompetencji społecznych, których dotyczą efekty uczenia się sprawdzane przez proponowane metody. Przykładowo w ramach zajęć *pedagogika ogólna z elementami specjalnej*, osiągnięte mają być m.in. efekty: „umie nawiązywać współpracę z nauczycielami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym” oraz „jest gotów do współpracy z nauczycielami i specjalistami w celu dostosowania swojego warsztatu pracy”, a wskazane w karcie zajęć metody weryfikacji tj. ocena aktywności na zajęciach, praca śródsesemestralna i test końcowy nie nadają się do weryfikacji tych efektów.

Z kolei metody weryfikacji przyjęte w ramach praktyk nauczycielskich są zgodne ze standardem – uwzględniają obserwację studenta w czasie wykonywania działań właściwych dla danego zadania zawodowego (dydaktycznego, wychowawczego i opiekuńczego) wynikającego z roli nauczyciela.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, prac dyplomowych i dzienników praktyk. Dobór metod i narzędzi wykorzystywanych w procesie oceniania, jak wskazano powyżej, zależy od specyfiki zajęć i jest na ogół zgodny z zakresem wiedzy i umiejętności wskazanym w sylabusach. Na przykład prace etapowe w ramach zajęć z modułu *praktyczna nauka języka (angielskiego i rosyjskiego)* obejmują zadania związane z jedną z umiejętności, jak pisanie (zadania sprawdzające umiejętność pisanie różnych typów tekstów), czy rozumienie tekstu pisanego (testy ukierunkowane na umiejętności składowe czytania) i umożliwiają weryfikację jednego z komponentów kompetencji językowej. Metody te pozwalają na weryfikację założonych efektów uczenia się. Z kolei testy stosowane na zajęciach *wstęp do językoznawstwa* umożliwiają weryfikację wiedzy z zakresu tej dyscypliny. Jednakże wykorzystywane narzędzia weryfikacji efektów uczenia się, choć zasadniczo adekwatne do zakładanego zakresu wiedzy i umiejętności, nie są odpowiednie do weryfikowania umiejętności zawodowych o charakterze praktycznym.

Rodzaj, forma i tematyka prac egzaminacyjnych na specjalności *filologia angielska* i *filologia rosyjska* na ogół odpowiadają wymaganemu poziomowi zaawansowania na poszczególnych latach studiów i weryfikują założone efekty uczenia się w ramach poszczególnych modułów, natomiast nie są właściwe dla praktycznego profilu studiów, co umówiono szerzej wcześniej. Podobnie część prac dyplomowych na specjalności *filologia angielska* i większość prac dyplomowych na specjalności *filologia rosyjska* nie odpowiada studiom o profilu praktycznym, gdyż problematyka prac nie jest łączona z obszarami

zawodowymi, do których zgodnie z koncepcją kształcenia przygotowuje kierunek (wyjątek, co podkreślono już wcześniej, stanowią anglistyczne prace dyplomowe z zakresu glottodydaktyki na specjalizacji nauczycielskiej). Prace dotyczące dydaktyki języka obcego są na ogół poprawne pod względem stosowanej metodologii, choć zdarza się, że ich tematyka nie jest zgodna ze standardem, ze względu na ukierunkowanie na nauczanie wczesnoszkolne. Natomiast pozostałe prace dyplomowe, aczkolwiek powiązane z dyscyplinami konstytutywnymi dla kierunku, czyli z językoznawstwem i z literaturoznawstwem, często nie mają właściwej podbudowy metodologicznej. Pozbawione są też aspektu związanego z zastosowaniem wiedzy w praktyce: nie służą rozwiązywaniu problemów praktycznych właściwych dla obszarów zawodowych, do których przygotowują studia, zatem nie potwierdzają przygotowania studentów do prowadzenia badań aplikacyjnych i nie są zgodne z efektami uczenia się właściwymi dla profilu praktycznego.

Studenci nie są autorami lub współautorami publikacji fachowych i nie posiadają innych osiągnięć w obszarach działalności zawodowej właściwych dla kierunku. Rekomenduje się podjęcie działań, by zmotywować studentów do aktywności badawczo-naukowej lub związanej z działalnością zawodową.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji na kierunku *filologia* są przejrzyste, ale wykazują pewne błędy i nieprawidłowości. Nie są w pełni selektywne, ponieważ nie przewidują progu punktowego, jeśli chodzi o języki specjalności: angielski i rosyjski, na które rekrutuje się kandydat. W rezultacie o miejscu w rankingu może zdecydować wysoki poziom punktowy z matury z języka polskiego, a nie z języka obcego.

W przypadku specjalności *filologia rosyjska* wymóg rekrutacyjny uwzględnia ocenę z dowolnego języka nowożytnego, co może zaowocować przyjęciem na studia osoby nieznającej języka rosyjskiego, czego nie przewiduje program studiów na tej specjalności, sylabusy zajęć *PNJR*, a także efekty uczenia się w zakresie umiejętności przewidujące osiągnięcie przez absolwenta poziomu C1 w zakresie języka rosyjskiego.

Brak minimalnego progu punktowego podczas rekrutacji w przypadku obu specjalności powoduje zróżnicowanie językowe studentów w obrębie grup na I roku studiów i negatywnie wpływa na proces kształcenia, a także prowadzi do dużego spadku liczby studentów po I roku. W programach studiów nie przewidziano zajęć wyrównujących poziom znajomości języka danej specjalności.

Warunki rekrutacji nie spełniają wymogu bezstronności, ponieważ przewidują inne warunki przyjęcia na studia dla kandydatów niepełnosprawnością. Obecne warunki rekrutacyjne stawiają te osoby w pozycji uprzywilejowanej.

Przyjęte w Uczelni procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów zapewniają możliwość identyfikacji tych efektów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Również przyjęte w Uczelni warunki i procedury uznawania efektów uzyskanych w innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej,

zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz ocenę ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów.

Przyjęte dla kierunku zasady dyplomowania nie uwzględniają praktycznego profilu studiów, gdyż nie wskazują na praktyczne zastosowania wiedzy przedmiotowej i metodologicznej dotyczącej wybranej problematyki językoznawstwa, literaturoznawstwa oraz nauk o kulturze i religii.

Prace dyplomowe powstające na kierunku filologia nie mają charakteru praktycznego i aplikacyjnego poza pracami z zakresu glottodydaktyki na specjalności *filologia angielska*. Przyjęte na kierunku zasady oceniania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego nie uwzględniają sprawdzenia kompetencji w zakresie przygotowania zawodowego.

W przyjętych na Uczelni zasadach weryfikacji efektów uczenia się dla studentów niepełnosprawnych opracowano zasady związane ze zmianą formy zaliczenia i egzaminów wynikającą z przystosowania do rodzaju niepełnosprawności, jednak nie zamieszczono informacji o tym, że taka sytuacja nie może prowadzić do zmniejszenia wobec nich wymagań merytorycznych.

Przekazywanie studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie jest określone i stosowane prawidłowo. Podobnie rzecz się ma z zasadami postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją efektów uczenia się oraz sposobami zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się są dość różnorodne, ale wykazują nieprawidłowości:

- a) rzadko uwzględniają metody specyficzne dla kształcenia filologicznego o profilu praktycznym, co uniemożliwia sprawdzenie opanowania umiejętności praktycznych i stopnia przygotowania do działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku;
- b) błędnie zaliczana jest do metod weryfikacji efektów uczenia się frekwencja i aktywność na zajęciach, które nie stanowią podstawy do odpowiedzi na pytanie: czy student nabył przekazywaną wiedzę, daną umiejętność czy kompetencje społeczne.
- c) w kategorii umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych nie zostały dostosowane do sytuacji pandemicznej i kształcenia na odległość; nie uwzględniają też zasad kontroli samodzielności zadań i prac wykonywanych podczas kształcenia na odległość.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Na ocenę kryterium spełnione częściowo zaważyły następujące nieprawidłowości:

- 1) niepowiązane z praktycznym profilem studiów zasady dyplomowania na kierunku;
- 2) dyplomowanie w zakresie dyscyplin, do których nie został przyporządkowany kierunek studiów;
- 3) brak aplikacyjnego charakteru prac dyplomowych i skorelowania ich tematyki z praktycznym profilem kształcenia;
- 4) brak adekwatnego powiązania metod weryfikacji efektów uczenia się z kategoriami w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się opracowanie merytorycznych zasad dyplomowania z uwzględnieniem specyfiki studiów o profilu praktycznym.
2. Zaleca się prowadzenie prac dyplomowych o charakterze aplikacyjnym, a w szczególności powiązanie tematyki seminarium dyplomowego z dyscypliną wiodącą dla kierunku.
3. Zaleca się dostosowanie metod weryfikacji efektów uczenia się w zakresie kształcenia nauczycieli do wymogów standardu.
4. Zaleca się właściwe powiązanie metod weryfikacji efektów uczenia się z kategoriami w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
5. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, będących podstawą do sformułowania zaleceń.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Na kierunku filologia zajęcia prowadzi 32 nauczycieli akademickich. W grupie nauczycieli akademickich na specjalności *filologia angielska* realizuje kształcenie filologiczne 14 nauczycieli (w tym: 1 doktor habilitowany, dyscyplina językoznawstwo; 2 osoby ze stopniem doktora, dyscyplina językoznawstwo; 2 osoby ze stopniem doktora, dyscyplina literaturoznawstwo; 1 osoba ze stopniem doktora, dyscyplina historia; 8 osób z tytułem zawodowym magistra filologii angielskiej), na specjalności *filologia rosyjska* zajęcia prowadzi 5 nauczycieli (1 osoba ze stopniem doktora, dyscyplina literaturoznawstwo; 1 osoba ze stopniem doktora, dyscyplina językoznawstwo; 3 osoby z tytułem zawodowym magistra; w tym 2 native speaker'ów). Zajęcia wskazane przez Uczelnię jako odpowiadające standardowi kształcenia nauczycieli są realizowane przez 4 nauczycieli (2 - ze stopniem doktora, dyscyplina nauki pedagogiczne, 1 - z tytułem zawodowym magistra pedagogiki, 1 - z tytułem zawodowym magistra psychologii). Dorobek naukowy nauczycieli akademickich odpowiada dyscyplinom, w których uzyskali stopnie naukowe. Stabilność zatrudnienia, struktura kwalifikacji, liczebność kadry w stosunku do liczby studentów oraz praktyczne doświadczenie związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela i tłumacza umożliwiają prawidłową realizację zajęć.

Wielu pracowników ma udokumentowane doświadczenie w zakresie nauczania języka angielskiego/rosyjskiego jako obcego poza Uczelnią (prowadzenie zajęć językowych na różnych poziomach edukacji językowej w przedszkolach, szkołach publicznych, szkołach językowych, kursów językowych na różnych poziomach zaawansowania, na kursach językowych dla różnych grup wiekowych). Część nauczycieli akademickich świadczy usługi w zakresie tłumaczeniowej obsługi podmiotów i instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego (m.in. tłumaczenia specjalistyczne ustne i pisemne, przygotowywanie dokumentów dla klientów obcojęzycznych itp.).

Większość nauczycieli prowadzących zajęcia kierunku filologia posiada kompetencje dydaktyczne i udokumentowany dorobek dydaktyczny zapewniający prawidłową realizację zajęć. Hospitacje wykazały, że nauczyciele nie zawsze potrafią wprowadzić metody aktywizujące podczas zajęć prowadzonych zdalnie. Nauczyciele akademicki nie są w pełni przygotowani do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub w formie kształcenia hybrydowego.

Na Uczelni zostały określone zasady realizacji zajęć z wykorzystaniem platformy e-learningowej, realizacja zajęć jest na bieżąco kontrolowana przez uczelnię. Rekomenduje się wdrożenie rozwiązań ukierunkowanych na systematyczny rozwój i doskonalenie kompetencji nauczycieli w zakresie prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

W roku akademickim 2020/2021 29 nauczycieli akademickich, spośród 32 prowadzących zajęcia na kierunku filologia, jest zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu. Obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z wymaganiami określonymi w ustawie i ponad 50% zajęć prowadzonych jest przez osoby zatrudnione w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

Roczne obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich oscylujące między 168 godzinami (osoba zatrudniona na stanowisku profesora uczelni) a 610 godzinami (zatrudnienie na stanowisku lektora) i umożliwia prawidłową realizację zajęć. Nauczyciele akademicki nie są nadmiernie obciążani nadgodzinami.

W Uczelni stosowane są transparentne zasady doboru nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć zapewniające prawidłową realizację zakładanych efektów uczenia się. Przy obsadzie zajęć brane są pod uwagę merytoryczne kompetencje pracownika, potwierdzone jego osiągnięciami badawczymi, dydaktycznymi oraz doświadczeniem zdobytym poza uczelnią, wynikami oceny prowadzenia zajęć dydaktycznych (ankiety studenckie, hospitacje zajęć). Zapewnia to prawidłową obsadę zajęć.

Obowiązujące w Uczelni zasady doboru nauczycieli do prowadzenia zajęć na kierunku *filologia* nie są w pełni stosowane. Zespół oceniający stwierdza nieprawidłową obsadę zajęć z *psychologii ogólnej z elementami psychologii dla nauczycieli*. Prowadzenie wykładu *powierzono* pracownikowi z tytułem zawodowym magistra psychologii. Prowadzenie zajęć, którym przypisano treści i efekty uczenia się, odnoszące się do przekazywania studentowi wiedzy kluczowej w zakresie dyscypliny naukowej, opartej szeroko o cały dorobek tej dyscypliny, powinno być powierzone osobom, które posiadają uporządkowaną, szeroką znajomość dorobku naukowego wypracowanego w danej dyscyplinie, nabywaną najczęściej wraz z osiąganiem kolejnych poziomów naukowego awansu zawodowego i w ramach stałej aktualizacji wiedzy i umiejętności, realizowanej szczególnie poprzez prowadzenie własnej pracy badawczej.

Nieprawidłowe jest także powierzenie prowadzenia ćwiczeń z zajęć *literatura angielska od VIII do XVI wieku / odzwierciedlenie kultury w literaturze angielskiej od VIII do XVI wieku* oraz *literatura angielska XVII i XVIII wieku / odzwierciedlenie kultury w literaturze angielskiej XVII i XVIII wieku*, którym przypisano treści i efekty uczenia się odnoszące się do literaturoznawstwa, pracownikowi ze stopniem doktora w dyscyplinie językoznawstwo.

W Uczelni nauczyciele akademicki są systematycznie oceniani w zakresie spełniania obowiązków związanych z prowadzeniem zajęć poprzez badania ankietowe (ankiety: ocena prowadzącego zajęcia przez studenta i ocena realizacji zajęć dydaktycznych przez studenta) oraz hospitacje zajęć dydaktycznych (przeprowadzane zgodnie z opracowanym harmonogramem nie rzadziej niż raz na dwa lata w odniesieniu do każdego nauczyciela). Hospitacje zajęć przeprowadzonych przez zespół ocenający ujawniły deficyty w kompetencjach dydaktycznych nauczycieli akademickich. Rekomenduje się wdrożenie rozwiązań ukierunkowanych na podniesienie skuteczności przeprowadzanych przez Uczelnię hospitacji w zakresie diagnozowania potrzeb nauczycieli akademickich pod względem metodycznego przygotowania do prowadzenia zajęć.

W Uczelni zgodnie ze statutem co cztery lata przeprowadzana jest kompleksowa ocena nauczycieli akademickich obejmująca ocenę działalności badawczej, dydaktycznej i organizacyjnej. W ocenie oprócz wyników ankiet studenckich i hospitacji zajęć uwzględniane jest m.in. podnoszenie kompetencji dydaktycznych, zdobywanie wiedzy i doświadczenia praktycznego, przygotowanie materiałów dydaktycznych.

Prowadzona w Uczelni polityka kadrowa zapewnia możliwości stałego rozwoju zarówno badań naukowych, jak i rozwoju i doskonalenia kompetencji dydaktycznych pracowników. Uczelnia zapewnia pracownikom wsparcie finansowe projektów badawczych, staży krajowych i zagranicznych, wyjazdów naukowych, urlopów naukowych, finansowanie kosztów przewoźników doktorskich, postępowań habilitacyjnych. Uczelnia poprzez wdrożony i rozwijany system szkoleń zapewnia pracownikom wsparcie w zakresie rozwoju kompetencji dydaktycznych, w tym metod i technik kształcenia zdalnego.

W Uczelni obowiązuje kodeks etyki pracowników PSW oraz regulamin przeciwdziałania mobbingowi, dyskryminacji i molestowaniu seksualnemu pracowników i studentów. Realizowana w Uczelni polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwia prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzana z udziałem studentów, której wyniki są systematycznie wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Zdiagnozowane przez zespół oceniający uchybienia odnoszące się do obsady zajęć oraz przeprowadzone hospitacje wskazują, iż stosowane rozwiązania w zakresie polityki kadrowej nie zapewniają w pełni skutecznie prawidłowej realizacji zajęć.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Na ocenę kryterium spełnione częściowo zaważyły następujące nieprawidłowości:

1. obsada zajęć, którym przypisano treści i efekty uczenia się, odnoszące się do przekazywania studentowi wiedzy kluczowej w zakresie dyscypliny naukowej (wykład z *psychologii ogólnej z elementami psychologii dla nauczycieli*) przez nauczyciela akademickiego z tytułem zawodowym magistra psychologii;
2. obsada zajęć, którym przypisano treści i efekty uczenia się odnoszące się do literaturoznawstwa, przez nauczyciela akademickiego posiadającego kompetencje, doświadczenie i kwalifikacje w zakresie językoznawstwa.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się pozyskanie do prowadzenia wykładu z *psychologii ogólnej z elementami psychologii dla nauczycieli* nauczyciela posiadającego stopień naukowy oraz aktualny i udokumentowany dorobek w zakresie dyscypliny psychologia.
2. Zaleca się powierzenie prowadzenia zajęć związanych z określoną dyscypliną nauczycielom akademickim posiadającym aktualny i udokumentowany dorobek w zakresie tej dyscypliny.
3. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, będących podstawą do sformułowania zaleceń.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Zajęcia na ocenianym kierunku odbywają się w dwóch budynkach mieszczących się w Białej Podlaskiej, tworzących nowoczesny kampus należący do Uczelni, w skład którego wchodzi dodatkowo obiekty sportowe (hala sportowo-widowiskowa, boiska, zespół basenów otwartych, w tym sportowe i rekreacyjno-rehabilitacyjne) oraz dom studenta. Budynki są zróżnicowanej wielkości - w ich wnętrzach znajdują się sale dydaktyczne, aule, laboratoria komputerowe. Wszystkie obiekty posiadają infrastrukturę wspierającą umożliwiającą organizację w nich zajęć dydaktycznych (np. telebimy informacyjne), a także miejsca wsparcia administracyjnego dla studentów i kadry akademickiej.

Lokalizacja oraz układ i funkcjonalności obiektów na kampusie stwarzają przyjazne warunki do studiowania, rekreacji i odpoczynku.

Salę ćwiczeniową, wykładową, a także w pracowni komputerowej, dopasowane są do liczebności poszczególnych grup zajęciowych. Z uwagi na fakt, że koncepcja kształcenia na kierunku bardzo ogólnikowo i zbyt szeroko odnosi się do charakterystyki środowiska zawodowego i zawodu, do którego przygotowywany jest student i zakłada, w przypadku filologii angielskiej, jednocześnie przygotowanie zarówno do pracy w szkole, jak i w bliżej nieokreślonym zawodzie, wymogi dot. infrastruktury nie mogą być uznane za spełnione. Uczelnia nie zapewnia bowiem sal specjalistycznych oraz wyposażenia zgodnych z potrzebami planowanego procesu dydaktycznego. Nawet w przypadku zajęć przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, nie odbywają się one w salach dedykowanych do nauczania dydaktyki języka obcego, wyposażonych w adekwatne pomoce naukowe/ dydaktyczne czy podręczniki szkolne stosowane w nauczaniu szkolnym na etapie edukacyjnym, do którego kwalifikacje otrzymuje student. W efekcie, sale i specjalistyczne pracownie dydaktyczne oraz ich wyposażenie nie są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się oraz nie są adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej. Brak właściwej infrastruktury i wyposażenia uniemożliwia prawidłową realizację zajęć, w tym prowadzenie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy związanych z kierunkiem.

Infrastruktura informatyczna oraz wyposażenie techniczne pomieszczeń mają charakter standardowy, umożliwiający korzystanie z internetu, zawierające podstawowy pakiet biurowy. Uczelnia nie dysponuje specjalistycznym oprogramowaniem typowym dla działalności zawodowej w zakresie wachlarza branż, które wymienia jako przyszłe miejsca zatrudnienia absolwenta kierunku. Liczba, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, liczby stanowisk w pracowniach językowych – komputerowych, licencji na oprogramowanie biurowe itp. są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup, jednakże nie umożliwiają prawidłowej realizacji zajęć, ani wykonywania samodzielnego czynności praktycznych (zawodowych) przez studentów. Wyposażenie i oprogramowanie są sprawne i nowoczesne. Nie jest to jednak wyposażenie typowe i aktualnie używane w działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku i nie umożliwia prawidłowej realizacji zajęć, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Sale są wyposażone w projektory multimedialne, niektóre z nich - systemy nagłośnieniowe, a także w tablice; są proporcjonalne do liczby ławek oraz krzeseł. W każdej sali znajduje się również stanowisko dla prowadzącego. Sale, pełniące funkcję pracowni językowych, posiadają tablice interaktywne, stanowiska komputerowe, projektor, system nagłośnieniowy oraz komputery przenośne, a także słuchawki z mikrofonem, a także podstawowe oprogramowanie, umożliwiające wykorzystywanie tablic interaktywnych i pozostałego sprzętu w procesie dydaktycznym. Tablica w jednej z sal wyposażona jest w specjalistyczne oprogramowanie do tablic interaktywnych do nauki języka angielskiego na poziomach: A2+/B1, B2+, C1 wg ESOKJ. Jest to wprawdzie zgodne z programem zajęć praktycznych na filologii angielskiej, gdzie zaplanowano wykorzystanie wiodącego podręcznika przeznaczonego do pracy z tablicą interaktywną, ale nie jest to zgodne z koncepcją kształcenia, która zakłada wyposażenie studenta w kompetencje w zakresie dydaktyki języka angielskiego w przedszkolu, nauczaniu wczesnoszkolnym oraz w klasach IV-VIII szkoły podstawowej, obejmujące nauczanie języka angielskiego od podstaw. Oprogramowanie służy więc jedynie realizacji podręcznika kursowego przez studentów w ramach zajęć praktycznej nauki języka

specjalności (angielskiego). Wszystkie pomieszczenia dydaktyczne są objęte zasięgiem uczelnianej sieci wi-fi.

Biblioteka znajduje się na kampusie uczelnianym i pełni funkcję usługową dla wszystkich kierunków studiów prowadzonych w Uczelni. Jej powierzchnia jest wystarczająca i zapewnia komfortowe wykorzystanie zasobów oraz pracę własną studentów. Jest również proporcjonalna do liczby osób studiujących oraz kadry akademickiej. Biblioteka działa w modelu *open space*, a w strefach udostępniania oferuje zbiory zgodnie z prowadzonymi kierunkami studiów, eksponowane w dedykowanych poszczególnym kierunkom, wydzielonych zbiorach. W strefach udostępniania znajdują się 183 miejsca dla czytelników, w tym 2 dla osób z niepełnosprawnościami. Użytkownicy mają do dyspozycji 51 stanowisk komputerowych z właściwym oprogramowaniem, dostępem do katalogu bibliotecznego oraz do internetu. We wszystkich strefach funkcjonuje wolny dostęp do półek. Układ pomieszczenia zapewnia dostęp do księgozbioru również osobom z niepełnosprawnościami. Zbiory są w całości opracowywane komputerowo. Zbiory są zlokalizowane w trzech głównych strefach udostępniania – jedna z nich poświęcona jest filologii angielskiej i rosyjskiej.

W bibliotece działa strefa samoobsługowa z urządzeniem do samodzielnych wypożyczeń i nowoczesnym skanerem dostosowanym do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Skaner umożliwia zapis dokumentów bezpośrednio do pamięci USB.

Na różnych poziomach biblioteki zostały usytuowane strefy umożliwiające pracę studenta wg własnych preferencji – są to strefy: relaksu, pracy indywidualnej (ze sprzętem komputerowym), pracy grupowej (ze stołem konferencyjnym, tablicą, komputerem, ekranem i projektorem). Mogą być wykorzystywane przez wszystkich studentów w godzinach pracy biblioteki.

Biblioteka oferuje usługę pn. „Biblioteka w Chmurze”, w ramach której można telefonicznie lub elektronicznie zamówić usługę skanowania fragmentu interesującej ich publikacji. Biblioteka jest otwarta od poniedziałku do czwartku w godzinach 7.30-19.00 oraz w piątek i sobotę w godzinach 7.30-15.30. Godziny otwarcia, wielkość i układ pomieszczeń bibliecznych, ich wyposażenie techniczne w komputery, liczba miejsc w czytelniach, zapewniają warunków do komfortowego korzystania z zasobów bibliecznych przez studentów oceniającego kierunku oraz jego kadre.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna zapewnia bezpieczeństwo pod względem higieny pracy, a zasady korzystania z niej są zgodne z przepisami BHP.

Studenci mają zapewniony dostęp do sieci bezprzewodowej poza godzinami zajęć w celu wykonywania zadań i realizacji projektów. Sale / Laboratoria z oprogramowaniem specjalistycznym nie są im jednak udostępniane do pracy własnej. Rekomenduje się udostępnianie studentom pomieszczeń dydaktycznych, laboratoriów komputerowych, specjalistycznego oprogramowania poza godzinami zajęć, w celu wykonywania zadań, realizacji projektów itp.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna jest częściowo dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i zapewnia ich udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej oraz korzystaniu z technologii informacyjno-komunikacyjnej. Nie uwzględnia wszystkich rodzajów

niepełnosprawności. W wielu miejscach w Uczelni, w szczególności w salach komputerowych, ale również w ciągach komunikacyjnych, w chwili obecnej brakuje dostosowania do potrzeb osób z dysfunkcją narządu wzroku (np. tabliczek brajlowskich, komunikatów głosowych/ przetworników tekstu, informacji na monitorach wielkoekranowych), z dysfunkcją narządu słuchu (np. pętli indukcyjnych), z dysfunkcją kończyn dolnych – poruszających się na wózku (dostosowanych w pełni toalet w kluczowych miejscach). Rekomenduje się dostosowanie pomieszczeń dydaktycznych wykorzystujących sprzęt komputerowy oraz ciągów komunikacyjnych, a także pomieszczeń sanitarnych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Najlepiej dostosowaną przestrzenią jest biblioteka. W bibliotece - w czytelni znajdują się dwa oznakowane miejsca do pracy dla osób z niepełnosprawnością, również ruchową, gdzie do dyspozycji osoby takie mają następujące udogodnienia: myszkę dla osób z niepełnosprawnością kończyn górnych, myszkę nagłówną, klawiatury alternatywne (dla zróżnicowanych rodzajów niepełnosprawności, klawiatury planszowe z wymienialnymi nakładkami dla np. osób słabo widzących, klawiaturę dla osób zarówno niepełnosprawnych ruchowo, jak i niedowidzących.

Pozostałe obiekty są przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w mniejszym zakresie np. poprzez: instalację wind, podjazdów dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim, zorganizowanie oznakowanych miejsc parkingowych.

Rekomenduje się dostosowanie laboratorium językowego do potrzeb osób poruszających się na wózku inwalidzkim, osób z dysfunkcją narządu wzroku/ słuchu/ kończyn górnych i umożliwienie im pełnego korzystania z procesu dydaktycznego, w tym wykorzystania oprogramowania i pozostałej infrastruktury.

Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia. Uczelnia wykorzystuje platformę cyfrową do kształcenia asynchronicznego a także platformę umożliwiającą prowadzenie zajęć w sposób synchroniczny i współdzielenie dokumentów, służących pracy studentów podczas zajęć, jak i poza nimi. Platforma ta umożliwia korzystanie z pakietu biurowego.

W zakresie nauczania na odległość, Uczelnia korzysta z platformy do kształcenia asynchronicznego, która nie jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a także platformy do kształcenia synchronicznego, której dostosowanie również nie jest wystarczające w zakresie dostępu dla osób z niepełnosprawnościami, w szczególności dla osób z dysfunkcją narządu wzroku. Rekomenduje się dostosowanie wykorzystywanych platform w procesie dydaktycznym do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w celu umożliwienia im pełnego uczestnictwa w procesie dydaktycznym.

Zasoby biblioteki to ponad 38 tys. jednostek inwentarzowych, w tym: publikacje książkowe, broszury, kasety audio, video i płyty CD, a także multimedia do nauki języków obcych. Prenumerata bieżąca czasopism i gazet obejmuje 115 tytułów. Zbiory poświęcone ocenianemu kierunkowi to 1991 tytułów / 4000 egzemplarzy dedykowanych specjalności filologia angielska i 327 tytułów/ 600 egzemplarzy dedykowanych filologii rosyjskiej, wśród nich poradniki metodyczne, podręczniki, opracowania

naukowe i dzieła literatury pięknej w obu językach. Dla obu specjalności dedykowana jest również prenumerata czasopism (10 prenumerat) np. "Business English Magazine", "ELT Journal", "English Teaching Professional", "Language Teaching Research", "Modern English Teacher", "Newsweek", "The Guardian Weekly", "Time", "Аргументы и факты", "Огонёк".

Zbiory są dostępne tradycyjnie oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, w tym umożliwiających dostęp do światowych zasobów informacji naukowej i profesjonalnej. Możliwy jest dostęp zdalny do publikacji naukowych i podręczników w wersji elektronicznej IBUK i użytkownicy biblioteki mogą korzystać z wybranych (obecnie ponad 35 naukowych i specjalistycznych) książek elektronicznych udostępnianych liczbie do 5 użytkowników jednocześnie oraz do baz pełnotekstowych Wirtualnej Biblioteki Nauki, w tym bazy ScienceDirect, zawierającą czasopisma wydawane przez Elsevier Science (w tym spisy treści, dane bibliograficzne, abstrakty oraz pełne teksty artykułów wraz z grafiką), bazę Springer, zawierającą czasopisma naukowe i branżowe, książki i opracowania wydawane przez wydawnictwo Springer; bazę EBSCO, gromadzącą abstrakty z książek, czasopism naukowych czy sprawozdań z badań; bazę SciVerse Scopus, zawierającą abstrakty i cytowania z zakresu nauk matematyczno-przyrodniczych, technicznych, medycznych i humanistycznych; a także bazę Willey–Blackwell, dysponującą czasopismami z zakresu nauk ścisłych, humanistycznych i społecznych. Korzystanie z zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki w ramach krajowej licencji akademickiej, którą Uczelnia posiada, jest możliwe z każdego komputera podłączonego do uczelnianej sieci komputerowej - dostęp do wybranych przez całą dobę, z dowolnego miejsca. Platforma umożliwia nie tylko czytanie książek, lecz także zaawansowaną pracę z tekstem, m.in. zaznaczanie fragmentów czy tworzenie notatek.

Księgozbiór dedykowany ocenianemu kierunkowi jest dość nieliczny zarówno w kontekście liczby studentów kierunku, jak i dostępności najbardziej aktualnej wiedzy w dyscyplinach, do których kierunek został przyporządkowany oraz rozwiązań i zastosowań tej wiedzy w działalności zawodowej związanej ze specyfiką kierunku i koncepcją kształcenia. W kontekście potrzeb studentów ocenianego kierunku oraz jego kadry dydaktycznej, a także zważając na spis literatury przewidzianej w programie studiów, zasoby biblioteczne nie gwarantują wystarczającego dostępu. Publikacje w formie tradycyjnej, wykorzystywane w procesie kształcenia, obejmują w zdecydowanej większości pozycje, które wydane zostały do roku 2015 włącznie, w tym wiele podręczników dostępnych w kilku egzemplarzach, oraz pojedyncze pozycje wydawnicze powiązane z dyscyplinami stanowiącymi przedmiot studiów. Liczba i tematyka publikacji filologicznych nie wyczerpuje zasobu podręcznego i jest zbyt nieliczna do prowadzenia zajęć, a w szczególności seminariów, zajęć kierunkowych oraz specjalizacyjnych na kierunku studiów, w tym do przygotowywania aplikacyjnych prac dyplomowych oraz do prowadzenia badań językoznawczych i literaturoznawczych, umożliwiających rozwój kadry prowadzącej zajęcia. Zasoby biblioteczne związane z dyscypliną wiodącą – językoznawstwem, są mało liczne, mało różnorodne i nie w pełni aktualne, w szczególności w odniesieniu do filologii rosyjskiej. Niewiele z nich może być wykorzystane do prowadzenia badań aplikacyjnych w tych dyscyplinach. Zasoby biblioteczne nie są wystarczające, aby przygotować studentów do wykonywania zawodów w branży transportowej, spedycyjnej, turystycznej i in. wykorzystujących wysokie kompetencje językowe, w tym tłumaczeniowe. Dostępność zasobów cyfrowych nie niweluje jednak niedostatków w zakresie zbiorów tradycyjnych.

Zasoby biblioteczne obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach, chociaż należy tu zaznaczyć, że pozycje wydawnicze znajdujące się w zasobach biblioteki wykorzystywane są wielokrotnie i równolegle do różnych zajęć w programie studiów, dlatego liczba ich nie jest wystarczająca i dostosowana do potrzeb procesu nauczania oraz liczby studentów.

Rekomenduje się zwiększenie liczb egzemplarzy pozycji, które wykorzystywane są wielokrotnie podczas różnych zajęć w programie studiów i dostosowanie ich liczby do wielkości rzeczywistych potrzeb.

Infrastruktura dydaktyczna uczelni wykorzystywana w kształceniu nauczycieli przedmiotu – języka angielskiego, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się praktyki nauczycielskie nie są w pełni zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia nauczycieli. W Uczelni nie funkcjonuje pracownia dedykowana nauczaniu dydaktyki przedmiotowej i pracy z uczniami szkoły podstawowej, natomiast praktyki odbywają się m.in. w przedszkolach, gdzie infrastruktura nie jest właściwa dla etapu edukacyjnego, do którego absolwent zyskuje kwalifikacje.

Przyjęte w Uczelni procedury wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia obejmują ocenę warunków studiowania, w tym w szczególności systematycznej kontroli zasobów służących procesowi dydaktycznemu. Uczelnia angażuje studentów do oceny bazy dydaktycznej, gdyż biorą oni udział w badaniach „Ocena satysfakcji studenta z warunków studiowania”, gdzie oceniane są: infrastruktura dydaktyczna (w tym wi-fi, wyposażenie sal dydaktycznych) oraz dostępność biblioteki, a także stopień dostosowania budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Uczelnia prowadzi również niezależnie bieżący monitoring bazy dydaktycznej – dokonują go pracownicy administracyjni. Służy weryfikacji stanu technicznego oraz określenia bieżących potrzeb np. naprawczych.

Angażowanie nauczycieli akademickich w ocenę i doskonalenie infrastruktury nie ma charakteru systemowego w Uczelni. Doraźnie zgłaszane są przez nauczycieli potrzeby np. dotyczące specjalistycznego oprogramowania czy nowych pozycji wydawniczych do zakupu przez bibliotekę, ale nie są one konsultowane w większym gronie poprzez np. uczestnictwo w pracach zespołu powołanego w celu rozwoju zasobów i infrastruktury Uczelni.

Rekomenduje się poddanie systematycznej kompleksowej ocenie przez nauczycieli akademickich infrastruktury służącej kształceniu oraz wykorzystanie wyników tych przeglądów w doskonaleniu infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są wprawdzie nowoczesne, jednakże nie

umożliwiają prawidłowej realizacji zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Nie są również dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu.

Uczelnia nie dysponuje specjalistycznym oprogramowaniem typowym dla działalności zawodowej w zakresie wachlarza branż, które wymienia jako przyszłe miejsca zatrudnienia absolwenta kierunku, a infrastruktura nie ma cech specyficznych dla kierunku i nie umożliwia prawidłowej realizacji zajęć ani wykonywania samodzielnego czynności praktycznych (zawodowych) przez studentów.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela nie są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

1. aktualności i dostosowania zasobów bibliotecznych do potrzeb procesu nauczania i uczenia się;
2. dostosowania infrastruktury informatycznej do wykonywania czynności zawodowych przez studentów w ramach przygotowania do pracy w branżach zdefiniowanych w koncepcji kształcenia;
3. dostosowania infrastruktury dydaktycznej, w tym oprogramowania, do prowadzenia zajęć z zakresu dydaktyki przedmiotowej, właściwych dla etapu edukacyjnego, do którego absolwent otrzymuje kwalifikacje.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się uaktualnienie zasobów bibliotecznych, a także lepsze dostosowanie ich do potrzeb procesu nauczania i uczenia się, aby umożliwiły przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz prawidłową realizację zajęć.
2. Zaleca się dostosowanie infrastruktury informatycznej, w tym oprogramowania oraz wyposażenia technicznego pomieszczeń w taki sposób, aby umożliwiły wykonywanie czynności zawodowych przez studentów w ramach przygotowania do pracy w branżach

zdefiniowanych w koncepcji kształcenia - w działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku i umożliwiały prawidłową realizację zajęć, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.

3. Zaleca się dostosowanie infrastruktury dydaktycznej, w tym oprogramowania, do prowadzenia zajęć z zakresu dydaktyki przedmiotowej, właściwych dla etapu edukacyjnego, do którego absolwent otrzymuje kwalifikacje.
4. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, będących podstawą do sformułowania zaleceń.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Kierunek posiada bardzo liczne, urozmaicone grono lokalnych interesariuszy współpracujących z Uczelnią, zarówno w zakresie specjalności filologia angielska, jak i rosyjska. Dobór współpracujących instytucji jest zgodny z generyczną koncepcją kształcenia, w której na filologii angielskiej zakłada się równoległe przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela oraz do bliżej nieokreślonego zawodu/ grupy zawodów (do pracy w administracji, logistyce, handlu, turystyce, transporcie, bankowości i in.), a na filologii rosyjskiej do branży transportowej, spedycyjnej, do straży granicznej, urzędów celnych, ośrodków dla uchodźców, a także różnego rodzaju przedsiębiorstw współpracujących z krajami rosyjskojęzycznymi. W efekcie, grupa interesariuszy dla kierunku filologia, zaprezentowana przez Uczelnię, jest bardzo różnorodna – to szkoły, przedszkola oraz przedsiębiorstwa różnego rozmiaru, zasięgu funkcjonowania, branż. Poza szkołami są to jednak organizacje (poza szkołami), w których z reguły znajdują zatrudnienie absolwenci innych kierunków studiów, zgodnych z branżą/ rodzajem działalności, a absolwenci filologii są tam zatrudniani w charakterze pewnego rodzaju “pośrednika”, dysponującego narzędziem (językiem obcym) umożliwiającym np. pracę z dokumentami obcojęzycznymi, kontakty międzynarodowe itp., czyli de facto tłumaczy, organizatorów współpracy z zagranicą, językowych asystentów biznesowych itp. i w ten sposób wykorzystywana jest wiedza absolwenta filologii, umiejętności oraz kompetencje założone w programie studiów. Często, w branżach takich znajduje zatrudnienie absolwent filologii, jednakże pod warunkiem posiadania przez niego dodatkowo albo uzupełnienia (np. w trybie szkoleń w zakładzie pracy) kompetencji typowych dla danej branży/ profilu działalności, co potwierdzono podczas wizytacji. Teoretycznie więc, może to być absolwent po dowolnym kierunku studiów, nie po filologii, na którym realizował program właściwy swojemu kierunkowi, dodatkowo z rozszerzonym lektorem języka angielskiego (np. logistyce).

Zapewniony jest udział interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców w różnych formach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów także w warunkach ich nieobecności wynikającej z czasowego ograniczenia funkcjonowania Uczelni.

Wśród interesariuszy konsultujących koncepcję kształcenia oraz program studiów dominuje branża transportowo-logistyczna oraz agencje celne, które z pewnością nie są specyficzne dla specjalności *filologia angielska*, ale są częściowo właściwe dla innej specjalności prowadzonej na kierunku filologia: *filologii rosyjskiej*, która zorientowana jest na dwie odrębne specjalizacje zawodowe: język

rosyjski w biznesie oraz język rosyjski w obsłudze transgranicznej i właśnie ta ostatnia jest najbliższej powiązana z transportem oraz usługami dot. obsługi transgranicznej. Dobór współpracujących instytucji jest więc częściowo zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwymi dla kierunku. Rekomenduje się dostosowanie składu grona interesariuszy współpracujących w zakresie projektowania i realizacji programu studiów w taki sposób, aby skład tego grona w pełni odzwierciedlał koncepcję i cele kształcenia oraz wynikające z nich obszary działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwe dla kierunku.

Współpraca Uczelni z interesariuszami zewnętrznymi dotyczy przede wszystkim organizacji praktyk zawodowych, inne formy mają charakter marginalny. Koncepcja kształcenia, program studiów, a w szczególności efekty uczenia się oraz specyfika poszczególnych specjalności – co potwierdziło spotkanie z pracodawcami – są z pracodawcami konsultowane, jednakże faktyczny i realny wpływ pracodawców na te elementy jest znikomy, co wynika wprost z zakresu, częstotliwości oraz formy konsultowania i opiniowania. Pracodawcy opiniowali wprowadzenie efekty uczenia się, a także później wydawali indywidualne opinie nt. pojedynczych zajęć lub grupy zajęć w programie, czy też indywidualnie brali udział w opracowaniu programu zajęć, ale nie mają wymiernego wkładu w program studiów, w tym w określaniu efektów uczenia się i innych strategicznych elementów np. programu praktyk, które odgrywają szczególną rolę w przypadku studiów o profilu praktycznym. Interesariusze nie widzą więc koncepcji kształcenia i programu jako całości – zawsze koncentrują się tylko selektywnie na pewnych ich elementach, co nie jest podejściem właściwym. Najlepszym przykładem braku wpływu interesariuszy na koncepcję kształcenia i realizację programu studiów jest fakt, że interesariusze nie konsultowali najistotniejszych zmian w programie np. pozostawienie jednej specjalizacji – nauczycielskiej na filologii angielskiej i jednocześnie połączenie jej z przygotowaniem do pracy poza branżą nauczania języka czy wydłużonego do 6 miesięcy programu praktyk zawodowych.

Wpływ interesariuszy na realizację programu można więc określić jako wybiórczy - nie ma on charakteru ciągłego procesu oceny i doskonalenia. Rozmiar i zasięg tego wpływu są mało zaakcentowane w tym procesie, niewystarczająco przekładają się na realne i systematyczne udoskonalanie programu studiów, które byłyby adekwatne do celów kształcenia i osiągania przez studentów efektów uczenia się określonych dla kierunku.

Na kierunku podejmowane są inne inicjatywy wspierające realizację programu w specjalności nauczycielskiej w ramach współpracy ze szkołami – studenci inicjują i uczestniczą w organizacji wydarzeń i konkursów w szkołach.

Przyjęte w Uczelni procedury wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia przewidują monitorowanie udziału otoczenia społeczno-gospodarczego w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programów studiów oraz wpływu współpracy na rozwój kierunku. W przeglądy oraz w ocenę współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym są angażowani studenci, którzy każdorazowo przedstawiają swoje uwagi nt. odbytej praktyki w formie ankiety, która ma na celu poznanie opinii studentów na temat realizowanej praktyki oraz usprawnienie i podniesienie jakości jej odbywania w poszczególnych zakładach pracy. Podejmowane działania jakościowe w tym zakresie, w tym przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym nie są prowadzone

z zastosowaniem efektywnych i skutecznych metod oraz narzędzi, gdyż nie doprowadziły do zdiagnozowania wskazanych wyżej nieprawidłowości. Rekomenduje się dostosowanie metod i narzędzi oceny współpracy z otoczeniem gospodarczym w taki sposób, aby zapobiec nieprawidłowościom dot. organizacji i realizacji praktyk zawodowych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Uczelnia posiada ciekawe grono lokalnych interesariuszy, z którymi prowadzi współpracę. Współpraca dotyczy zarówno inicjatyw mających na celu wspieranie kształcenia na kierunku, jak i organizacji praktyk, przy czym ta druga prowadzona jest systematycznie i intensywnie. Dobór partnerów do współpracy odpowiada generycznej koncepcji kształcenia na kierunku filologia, co wiąże się z brakiem specyficznych dla kierunku i specjalności założeń dot. kształcenia w konkretnym zawodzie/ zawodach, konkretnej branży (poza specjalizacją nauczycielską). Współpracujący z Uczelnią organizacje nie mają przy tym wpływu ani na koncepcję kształcenia, a nie na doskonalenie programu studiów i – poza praktykami zawodowymi – jego realizację, gdyż Uczelnia nie wykorzystuje ich potencjału i zaangażowania w optymalny sposób.

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, ale wyniki tych ocen nie są wykorzystywane w działaniach doskonalących, co potwierdzają zdiagnozowane uchybienia.

Na propozycję oceny kryterium spełnione częściowo zaważyły:

1. brak wpływu otoczenia społeczno-gospodarczego na koncepcję kształcenia, doskonalenie programu studiów i jego realizację;
2. niewystarczająco dostosowana do specyfiki kierunku ocena zakresu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym i doboru włączonych do tej współpracy podmiotów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się podjęcie systematycznej współpracy z przedstawicielami lokalnych pracodawców w zakresie opracowywania koncepcji kształcenia na kierunku, a także wdrażania tej koncepcji poprzez udział pracodawców w doskonaleniu programu studiów i jego realizację.
2. Zaleca się dostosowanie narzędzi i metod, a także faktyczne wykorzystanie rezultatów przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami w odniesieniu do programu studiów, obejmujących ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów.

3. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, będących podstawą do sformułowania zaleceń.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia. Nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia wpisują się w koncepcję kierunku oraz cele kształcenia. Proces umiędzynarodowienia dot. ocenianego kierunku realizowany jest poprzez staże dydaktyczne dla nauczycieli akademickich w ramach programu Erasmus+, studia zagraniczne oraz praktyki dla studentów w ramach programu Erasmus+, organizację i udział w międzynarodowych konferencjach naukowych.

W mobilnościach międzynarodowych dominują mobilności kadry akademickiej oraz studentów specjalności *filologia angielska*, na specjalności *filologia rosyjska* mobilności mają miejsce bardzo rzadko. Internacjonalizacja na kierunku, co wynika z przedmiotu studiów, którym jest język obcy, powiązana jest w wymiernym zakresie bezpośrednio z samym procesem kształcenia. W efekcie, na kierunku tworzy się wysoki potencjał do prowadzenia zorganizowanej lub indywidualnej współpracy międzynarodowej. Nie jest on jednak w pełni wykorzystywany, a możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich oraz studentów są zawężone. Dotyczy to nie tylko zasięgu geograficznego współpracy międzynarodowej, ale również form podejmowanych aktywności, w tym procesu „umiędzynarodowienia w domu”. Przyczyną tej sytuacji jest niewątpliwie brak jasnego nawiązania w koncepcji kształcenia do międzynarodowego wymiaru studiów filologicznych. Nie zdefiniowano tam celów stawiających na umiędzynarodowienie kształcenia. Na kierunku nie wykorzystuje się możliwości realizacji projektów międzynarodowych np. prowadzących do uzyskania podwójnego / wspólnego dyplomu, prowadzenia międzynarodowych szkół letnich czy kursów intensywnych, udziału Uczelni w międzynarodowych sieciach tematycznych (edukacyjnych, szkoleniowych, badawczych), udziału w międzynarodowych programach badawczych i innych. W kontekście specyfiki ocenianego kierunku, sprzyjającej umiędzynarodowieniu i podejmowaniu szerokich działań na arenie międzynarodowej, Uczelnia nie wykorzystuje w pełni możliwości, jakie dają np. inne działania w ramach Erasmus+ np. Akcji 2 „Partnerstwa Strategiczne”, które koncentrują się na współpracy międzynarodowej na rzecz innowacji i wymiany dobrych praktyk oraz umożliwiają instytucjom działającym w sferze szkolnictwa wyższego współpracę i wspólne realizowanie projektów międzynarodowych. Nie wykazano również żadnej aktywności w projektach międzynarodowych finansowanych przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej, gdzie realizować można projekty podnoszące stopień umiędzynarodowienia, promocji zagranicznej i wiele innych. Rekomenduje się poszerzenie i urozmaicenie zakresu i form aktywności działań dot. umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku.

Umiejdzynarodowienie polega głównie na mobilnościach typu „outgoing” kadry akademickiej oraz studentów Uczelni w ramach programu Erasmus+, a także na kształceniu cudzoziemców, najczęściej z Ukrainy lub Białorusi, dla których lokalizacja Uczelni odgrywa kluczową rolę. Mobilności wyjazdowe studentów odbywają się głównie w formie praktyk zagranicznych lub jednosemestralnej nauki w uczelni partnerskiej, a mobilność wyjazdowa nauczycieli akademickich przybiera formę dydaktyczną (prowadzenia zajęć dydaktycznych na uczelni zagranicznej) oraz szkoleniową (szkolenia za granicą).

Aktywność międzynarodowa na *filologii rosyjskiej* jest zdecydowanie mniejsza niż na *filologii angielskiej* (studenci filologii rosyjskiej nie brali udziału w mobilnościach w ostatnich 3 latach), a mobilność „incoming” na całym kierunku, zarówno studentów, jak i kadry jest śladowa.

Dla kierunku filologia Uczelnia dysponuje 10 porozumieniami bilateralnymi w ramach Erasmus+. Współpraca obejmuje 4 uczelnie z Turcji, 3 z Łotwy i po jednej z Węgier, Włoch i Macedonii. W przypadku *filologii rosyjskiej*, a także w kontekście realizacji Akcji 1 Erasmus+ z krajami partnerskimi programu, znalazło się właściwe grono partnerów, wśród nich: Rosja (2 uczelnie), Białoruś (3 uczelnie), Kazachstan, Ukraina, Azerbejdżan i in. W Uczelni stwarzane są możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku, w tym warunki do mobilności wirtualnej nauczycieli akademickich i studentów.

Działania kierowane przez Uczelnię do zagranicznych studentów na kierunku są wystarczające – obejmują dni informacyjne, indywidualne doradztwo, kurs języka polskiego, program opieki koleżeńskiej.

Zakład Neofilologii wykazuje się dość dużą aktywnością swoich pracowników w zakresie uczestnictwa w naukowych konferencjach międzynarodowych (odbywających się w dużej mierze na terytorium RP). Rokrocznie odnotowuje się kilka tego rodzaju wydarzeń, w których biorą udział nauczyciele akademicy Uczelni, również regularnie uczestnicząc w cyklicznych konferencjach np. Stowarzyszenia Nauczycieli Akademickich Filologii Angielskiej PASE. W okresie ostatnich pięciu lat, Zakład Neofilologii był jednokrotnie organizatorem konferencji międzynarodowej.

Umiejdzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących. Przyjęte w uczelni procedury wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia przewidują funkcjonowanie zespołu ds. współpracy z zagranicą oraz do realizacji kompleksowych przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Zadaniem zespołu jest ocena stopnia umiejdzynarodowienia, w tym udziału studentów w tych działaniach. Uczelnia wykorzystuje wyniki przeglądów w celu intensyfikacji umiejdzynarodowienia kształcenia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiejdzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicy są przygotowani do nauczania,

a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry. Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących. W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów na wizytowanym kierunku jest prowadzone systematycznie, ma charakter stały kompleksowy. Przybiera zróżnicowane formy z wykorzystaniem współczesnych technologii, a także jest adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z programu studiów, czego wyrazem jest realizacja kluczowych zajęć oraz szkoleń, takich jak: „Warsztat pracy tłumacza”, „Cyfrowy angielski”, „Tłumaczenia audiowizualne”. Dodatkowo wsparcie obejmuje przygotowanie do wejścia na rynek pracy.

Na kierunku uwzględnia się zróżnicowane formy merytorycznego, materialnego i organizacyjnego wsparcia studentów w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej. Wsparcie obejmuje działalność biura.

Na wizytowanym kierunku zapewnia się także wsparcie w zakresie efektywnego korzystania z infrastruktury i oprogramowania stosowanego w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość poprzez różnorodne szkolenia oferowane studentom oraz zapomogi umożliwiające zakup odpowiedniego sprzętu.

Systemowe wsparcie studentów wybitnych obejmuje możliwość ubiegania się o indywidualną organizację studiów, a więc ustalenie indywidualnego programu studiów realizowanego we współpracy z opiekunem naukowym. Studenci wybitni mają możliwość udziału w konferencjach naukowych, np. Ogólnopolskiej Konferencji Kół Naukowych, a także publikacji artykułów naukowych.

Wsparcie studentów kierunku uwzględnia różnorodne formy aktywności studentów, czego wyrazem jest działalność Studenckiego Koła Naukowego Anglistów oraz Studenckiego Koła Naukowego Rusycystów m.in. w postaci cyklicznie organizowanego konkursu języka angielskiego „Gra o indeks”. Co cenne, członkowie kół naukowych mają zapewnioną siedzibę, finansowanie oraz wsparcie opiekuna

koła naukowego. Zgodnie z zapisami regulaminu rejestracji oraz finansowania uczelnianych organizacji studenckich na Uczelni została także wyznaczona formalna ścieżka zapewniająca możliwość ubiegania się o środki finansowe na bieżącą działalność.

Na kierunku zapewnia się wsparcie dostosowane do potrzeb różnych grup studentów oraz potrzeb indywidualnych. Cudzoziemcy uzyskują wsparcie od początku kształcenia za pośrednictwem organizowanych spotkań oraz kursu języka polskiego. Osoby z niepełnosprawnościami mają zapewnione wsparcie za sprawą biura ds. osób z niepełnosprawnością oraz pełnomocnika ds. osób z niepełnosprawnością. Dodatkowo na mocy regulaminu studiów studenci z niepełnosprawnościami mogą wnioskować zarówno o przyznanie indywidualnej organizacji studiów, jak i dostosowanie formy oraz terminów zaliczeń do indywidualnych potrzeb. Mechanizm racjonalnych usprawnień obejmuje m.in.: możliwość zapewnienia asystenta osoby niepełnosprawnej, dostosowania zaliczeń i egzaminów do indywidualnych potrzeb, wydłużenie czasu ich trwania, używanie komputera i innych pomocy multimedialnych, przygotowanie materiałów o powiększonej czcionce.

Zgłaszanie skarg i wniosków na wizytowanym kierunku realizuje w pełni zasady przejrzystości i skutecznego sposobu ich rozpatrywania. W sytuacjach konfliktowych student może się zwrócić osobiście do wykładowcy, opiekuna roku czy członków samorządu studentów, którzy interweniują w problematycznych sytuacjach oraz doksztalcają studentów w zakresie ich praw i obowiązków.

Wsparcie studentów obejmuje działania informacyjne i edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa studentów oraz przeciwdziałania formom dyskryminacji i przemocy. W ramach zapobiegania dyskryminacji funkcjonuje regulamin przeciwdziałania mobbingowi, dyskryminacji i molestowaniu seksualnemu pracowników i studentów. Zgodnie z regulaminem, każdy student, który uzna, że stał się ofiarą mobbingu, molestowania seksualnego, bądź dyskryminacji lub zaobserwował takie zjawiska w otoczeniu uczelni może zgłosić ten fakt do komisji ds. przeciwdziałania problemom molestowania seksualnego, mobbingu i dyskryminacji w formie pisemnej skargi. Komisja rozpatruje sytuacje zgłoszone przez studentów jako formy niedozwolonego zachowania.

Motywowanie studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się ma miejsce za pośrednictwem stypendiów rektora. Procedura składania stypendiów przebiega w formalny sposób za pośrednictwem Komisji Stypendialnej składającej się w przeważającej mierze ze studentów. Dodatkowo studenci mogą wnioskować o stypendia marszałka województwa lubelskiego dla wyróżniających się działalnością naukową studentów w województwie.

Kompetencje kadry wspierającej proces nauczania i uczenia się częściowo odpowiadają potrzebom studentów i umożliwiają wszechstronną pomoc w rozwiązywaniu spraw studenckich. Pracownicy administracyjni dziekanatu nie zawsze zapewniają studentom właściwe wsparcie oraz rozwiązywanie bieżących spraw studentów. Rekomenduje się zapewnienie większego wsparcia kadry administracyjnej.

Uczelnia wspiera materialnie i pozamaterialnie samorząd i organizacje studentów, kreuje warunki stymulujące i motywujące studentów do działalności w samorządzie. Samorząd studentów ma zapewnioną siedzibę oraz budżet na bieżącą działalność. Przedstawiciele studentów są obecni w gremiach kolegialnych, np. w senacie Uczelni, mają także zapewniony wpływ na kształt programu

studiów, opiniują także projekty decyzji organów PSW w Białej Podlaskiej w sprawach związanych z organizacją i regulaminem studiów.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci. Ankietyzacja obejmuje skuteczność systemu motywacyjnego oraz poziom zadowolenia studentów. Przeglądy nie obejmują jednak monitorowania wsparcia w zakresie efektywnego korzystania z infrastruktury i oprogramowania stosowanego w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz zadowolenia z narzędzi kształcenia zdalnego. Rekomenduje się wprowadzenie ankietyzacji w zakresie efektywnego korzystania z infrastruktury oraz narzędzi kształcenia zdalnego.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników w nauce. Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Uczelnia posiada atrakcyjną graficznie stronę internetową, z której można korzystać bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem w sposób umożliwiający nieskrępowane korzystanie przez osoby z niepełnosprawnością.

Strona internetowa Uczelni w ograniczonym stopniu pełni funkcje informacyjne. Zapewnia się publiczny dostęp do informacji o sylwetce absolwenta (celach kształcenia, w tym wskazaniu obszarów zatrudnienia/branż zawodowych i możliwości dalszego kształcenia), przyznawanych kwalifikacjach tytułach zawodowych, zasadach potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym, Erasmusie+, informacjach o wykładowcach (w tym godzinach konsultacji i możliwościach

kontakty). Natomiast na stronie Uczelni brak informacji dotyczących zasad uznawania efektów uczenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym, kierunkowych efektów uczenia się, aktualnych programach studiów i sylabusach. Brak także informacji na temat programu Most, danych dotyczących losów zawodowych absolwentów, informacji na temat funkcjonowania systemu zapewniania jakości kształcenia (w tym wyników ankietyzacji studentów). Dodatkowo na stronie Uczelni następuje niewłaściwe (zamienne) stosowanie terminologii, takiej jak: kierunek, specjalność, specjalizacja.

Dostęp do informacji obejmuje aspekty dotyczące kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, wsparcia merytorycznego i technicznego w tym zakresie oraz podstawowych wskaźników dotyczących skuteczności tego kształcenia.

Zakres dostępnych publicznie informacji związanych z procesem kształcenia zamieszczonych na stronach internetowych ilustruje poniższa tabela:

Lp.	Zapewnienie informacji na stronach internetowych	TAK/NIE
1.	Sylwetka absolwenta (cele kształcenia, w tym wskazanie obszarów zatrudnienia/branż zawodowych i możliwości dalszego kształcenia).	TAK
2.	Przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe	TAK
3.	Zasady rekrutacji	TAK
4.	Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym	TAK
5.	Zasady uznawania efektów uczenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym	NIE
6.	Kierunkowe efekty uczenia się	NIE
7.	Aktualne programy studiów	NIE
8.	Sylabusy	NIE
9.	Kompletność sylabusów	----
10.	Zasady przeprowadzania i zaliczania praktyk zawodowych	TAK
11.	Zasady dyplomowania (kryteria merytoryczne)	TAK
12.	Most	NIE
13.	Erasmus	TAK
14.	Informacje o wykładowcach (w tym godziny konsultacji i możliwości kontaktu)	TAK
15.	Harmonogram zajęć	TAK
16.	Regulamin studiów	TAK
17.	Pomoc materialna i sprawy bytowe	TAK
18.	Informacje dla studentów niepełnosprawnych	TAK
19.	Biuro Karier	TAK
20.	Dane dotyczące losów zawodowych absolwentów	NIE
21.	Informacje dotyczące funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia (w tym o wyniki ankietyzacji studentów).	NIE

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach nie podlega ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji. Nie jest prowadzone monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców (kandydatów na studia, studentów, pracodawców), np. w zakresie oczekiwanej przez odbiorców szczegółowości informacji lub sposobu jej prezentacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Uczelnia częściowo zapewnia publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji. Nie jest dostępna informacja o programach studiów w rozumieniu ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, a wielu aspektach zamieszczane informacje są nieprecyzyjne i podlegają różnym interpretacjom odbiorców. Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach nie podlegają ocenom, które skutkują zapewnieniem aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach. Nieprawidłowości dotyczą braku kompleksowej informacji o programie studiów oraz braku systemu oceny jakości informacji o studiach.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się zapewnienie publicznego dostępu do programu studiów.
2. Zaleca się wdrożenie skutecznego systemu monitorowania i oceny dostępu do informacji umożliwiającego podjęcie właściwych działań naprawczych.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

W Uczelni obowiązują formalnie przyjęte regulacje dotyczące funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz określone zostały osoby sprawujące nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad jego funkcjonowaniem na kierunku filologia. Na poziomie Uczelni za nadzór nad jakością kształcenia odpowiada rektor oraz prorektor ds. kształcenia i studentów, na poziomie Wydziału - dziekan, na poziomie zakładu - kierownik zakładu. Nadzór nad ewaluacją i doskonaleniem kształcenia na kierunku sprawują na poziomie Uczelni – senacka komisja jakości kształcenia, na poziomie Wydziału - komisja procesu dyplomowania Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych, na poziomie zakładu - powoływany przez rektora na wniosek dziekana zespół jakości kształcenia w Zakładzie Neofilologii.

W Uczelni obowiązuje, wprowadzony zarządzeniem rektora, jednolity wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia składający się z dziewiętnastu procedur ukierunkowanych na

podnoszenie jakości kształcenia oraz jej utrzymanie i rozwój, obejmujących organizację zajęć dydaktycznych, ocenę procesu kształcenia na kierunku, jakości i warunków prowadzenia zajęć, realizacji założonych efektów uczenia się, doboru kadry dydaktycznej, wspierania studentów, przygotowania studentów do zawodu, badania karier zawodowych absolwentów, stosowania jednolitego systemu antyplagiatowego, monitorowania i dostosowywania programów studiów do Polskiej Ramy Kwalifikacji, Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji oraz obowiązującego standardu kształcenia na kierunkach studiów.

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofywanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. W przypadku zmian programowych dla kierunku *filologia* inicjującą rolę odgrywa zespół jakości kształcenia działający w Zakładzie Neofilologii lub kierownik zakładu. Po pozytywnym zaopiniowaniu przez zakładowy zespół jakości kształcenia i zmiany te formalnie są przyjmowane przez senat.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów przyjmowane uchwałą senatu.

Przyjęte w Uczelni procedury wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie oceny programów studiów obejmują: analizę dokumentacji studiów pod względem zgodności efektów uczenia się przypisanych zajęciom lub modułom kształcenia z efektami uczenia się określonymi dla kierunku w programie studiów oraz potrzebami interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych; monitorowanie zgodności treści programowych z efektami uczenia się, stosowanych metod i narzędzi dydaktycznych, sposobów weryfikowania przedmiotowych efektów uczenia się, zasad oceniania studentów; nadzór nad realizacją systemu punktowego ECTS; monitorowanie przebiegu praktyk; monitorowanie procesu dyplomowania.

Ocena programu kształcenia na kierunku przeprowadzana jest systematycznie, ale nie jest oparta o wiarygodne dane i informacje oraz pomija różne aspekty oceny jakości kształcenia i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych. Stosowane wewnętrzne procedury zapewnienia jakości kształcenia nie są w pełni skuteczne, co potwierdzają stwierdzone w opisach stanu faktycznego kryteriów 1-3 nieprawidłowości i uchybienia dotyczące m.in. niespójności koncepcji kształcenia na kierunku, niezgodności efektów kierunkowych oraz efektów uczenia się zdefiniowanych dla poszczególnych zajęć z właściwym poziomem charakterystyk drugiego stopnia PRK, nieuwzględnienia praktycznego zastosowania wiedzy w działalności zawodowej związanej z kierunkiem w obrębie dyscypliny do której kierunek został przyporządkowany, doboru treści programowych, spełnienia wymagań standardu kształcenia nauczycieli, braku metod dydaktycznych umożliwiających wykonywanie przez studentów praktycznych czynności zawodowych, niezapewnienia studentowi elastycznego kształtowania ścieżki kształcenia, organizacji praktyk zawodowych, niepowiązania z praktycznym profilem studiów zasad dyplomowania na kierunku, brak adekwatnego powiązania metod weryfikacji efektów uczenia się z kategoriami w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Udział nauczycieli akademickich prowadzących kształcenie na kierunku w ocenie programu studiów i doskonaleniu jakości kształcenia jest zapewniony poprzez ich udział w pracy zespołu. Studenci i interesariusze zewnętrzni mają zapewniony udział w ocenie programu studiów i warunków

kształcenia na kierunku poprzez swoich przedstawicieli w zespole jakości kształcenia uczestniczących w corocznym opiniowaniu programu studiów oraz wdrożony system badań ankietowych.

Niewystarczająco dostosowany do specyfiki kierunku zakres współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz dobór włączonych do tej współpracy podmiotów nie przekłada się na wpływ otoczenia społeczno-gospodarczego na kształtowanie koncepcji kształcenia, doskonalenie programu studiów i jego realizację.

Studenci mają możliwość wyrażania opinii odnośnie programu kształcenia i warunków kształcenia za pośrednictwem badania ankietowego obejmującego dwie ankiety (ankieta oceny prowadzącego zajęcia przez studenta i ankieta oceny realizacji zajęć dydaktycznych przez studenta) oraz opinii odnośnie praktyk zawodowych (ankieta ocena praktyki zawodowej przez studenta), co pośrednio wpływa na kształt programu studiów. Studenci nie uczestniczą jednak bezpośrednio w tworzeniu koncepcji kształcenia poprzez zgłaszanie postulatów ogólnych o charakterze strategicznym. Rekomenduje się efektywniejsze włączenie studentów do dyskusji nad doskonaleniem programu studiów.

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym ocenom Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a wyniki tej oceny są wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia.

Zdiagnozowane nieprawidłowości i niedociągnięcia w opisie stanu faktycznego w zakresie poszczególnych kryteriów oceny wskazuje na konieczność wzmożenia nadzoru nad skutecznością jego funkcjonowania.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

W Uczelni zostały formalnie przyjęte zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz zasady oceny programu studiów oparte o wyniki wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów. Na kierunku *filologia* nie został jednak zapewniony w sposób skuteczny udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w ocenie programów kształcenia i ich realizacji oraz doskonalenia. Na kierunku filologia nie zostały w pełni skutecznie wprowadzone przyjęte w Uczelni zasady wynikające z uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia, a przeprowadzane oceny programów kształcenia i procesu kształcenia nie prowadzą do zdiagnozowania nieprawidłowości w programie studiów i nie przyczyniają się do doskonalenia tych programów oraz procesu kształcenia, o czym świadczą zdiagnozowane w ocenie spełnienia kryteriów 1-3, nieprawidłowości i wynikające z nich zalecenia. Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia Polskiej Komisji Akredytacyjnej, ale ich wyniki nie są w pełni wykorzystane w doskonaleniu jakości kształcenia na kierunku. Na ocenę kryterium spełnione częściowo zaważyło nieskuteczne wdrożenie na kierunku uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia. W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących nieskutecznego działania na kierunku systemu zapewnienia jakości

kształcenia, który nie przyczynił się do zdiagnozowania licznych nieprawidłowości wskazanych w kryteriach 1-3.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się pełne i efektywne wdrożenie na kierunku zasad uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia implikujące wprowadzenie skutecznych działań naprawczych w odniesieniu do programu studiów i jego realizacji.

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

W dniach 13-15 kwietnia 2015 roku zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej przeprowadził wizytację na Wydziale Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej, dokonując oceny programowej na kierunku filologia w zakresie filologii angielskiej oraz filologii germańskiej. Zostały sformułowana Uchwała pozytywna (uchwała nr 573/2015 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 2 lipca 2015 r.), w której sformułowano następujące zalecenia:

Zalecenie

Usprawnienie przepływu informacji dotyczących zarządzania procesem dydaktycznym między Zakładem Neofilologii a władzami Wydziału.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Wprowadzone 1 października 2019 r. zmiany strukturalne w Uczelni, w wyniku których powołany został Wydział Nauk Społecznych i Humanistycznych, w strukturze którego działają trzy Zakłady: Zakład Neofilologii, Zakład Pedagogiki i Zakład Socjologii, jasno określone zakresy kompetencji rektora, prorektorów, dziekana i kierowników zakładów w zakresie nadzoru nad organizacją i monitorowaniem procesu kształcenia, regularne odbywające się spotkania osób odpowiedzialnych za sprawowanie nadzoru nad przebiegiem procesu kształcenia oraz wykorzystanie systemowych rozwiązań w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia obowiązującego w PSW w Białej Podlaskiej usprawniło przepływ informacji, a tym samym przyczyniło się do poprawy efektywności zarządzania organizacją procesu dydaktycznego. Podjęte przez Uczelnię działania skutecznie usunęły zdiagnozowane nieprawidłowości w zakresie usprawnienia przepływu informacji dotyczących zarządzania procesem dydaktycznym między Zakładem Neofilologii a władzami Wydziału.

Zalecenie

Uzupełnienie analizy przeprowadzanej w ramach systemu zapewniania jakości kształcenia o ocenę zgodności treści realizowanych przez nauczycieli akademickich podczas zajęć z informacjami zawartymi w sylabusach.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Zostały wypracowane rozwiązania w zakresie konstruowania sylabusów, weryfikacji ich poprawności i zgodności z zakładanymi w programie kształcenia efektami uczenia się, doboru treści i sposobów ich realizacji, metod i narzędzi dydaktycznych, niezbędnej literatury. Wdrożone rozwiązania, wymuszające aktywność każdego z nauczycieli prowadzących zajęcia, w istotny sposób poprawiła jakość przygotowywanych sylabusów. Uchybienia w tym zakresie odnotowane w opisie stanu faktycznego w kryterium 2 w odniesieniu do zapisów zawartych w kartach zajęć pokazują, że podjęte działania naprawcze nie są w pełni skuteczne.

Zalecenie

Zweryfikowanie sposobu oceny prac dyplomowych w celu uniknięcia ocen zawyżonych.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

W Uczelni obowiązuje wprowadzony przez wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia (załącznik nr 26 do procedury P14: Proces dyplomowania) i jednolity formularz oceny pracy dyplomowej zawierający szczegółowe kryteria pracy dyplomowej, pozwalający na obiektywną ocenę pracy. Podjęte przez Uczelnię działania skutecznie usunęły zdiagnozowaną nieprawidłowość w sposobie oceny prac dyplomowych.

Zalecenie

Intensyfikacja badań naukowych i współpracy międzynarodowej, w tym wymiana pracowników i studentów.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

W Uczelni zintensyfikowano działania mające na celu dalszy rozwój wspierania międzynarodowej mobilności studentów i nauczycieli akademickich. Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku. Nauczyciele są przygotowani do uczenia, a studenci do uczenia się w językach obcych, co przekłada się na wzrost mobilności pracowników i studentów. Tworzona oferta kształcenia w językach obcych skutkuje podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia kształcenia. Podjęte przez Uczelnię działania skutecznie wpłynęły na stworzenie warunków sprzyjających intensyfikacji współpracy narodowej, w tym mobilności międzynarodowej pracowników i studentów.

Zalecenie

Skorygowanie usterek formalnych w dokumentach dotyczących pomocy materialnej.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Zostały skorygowane usterki formalne w dokumentach dotyczących pomocy materialnej. Informacje dotyczące pomocy materialnej, a także innych form wsparcia są zamieszczane na stronie internetowej Uczelni oraz dodatkowo, w przypadku studentów I roku, przekazywane podczas spotkania w ramach dnia adaptacyjnego. W tym roku wiadomości te zostały także przesłane przez opiekuna roku drogą mailową wraz z Instrukcją dla studentów składających wnioski o przyznanie pomocy materialnej oraz regulaminem świadczeń dla studentów. W zakładce „świadczenia dla studentów” zamieszczone zostały niezbędne informacje dotyczące wsparcia. Dodatkowo, dla ułatwienia wypełnienia procedury, w zakładce został umieszczony odnośnik do „Wirtualnej Uczelni”. Po wybraniu tej opcji student zostaje automatycznie przekierowany na swoje indywidualne konto na tej platformie, gdzie ma możliwość złożenia wniosku i na bieżąco monitorowania statusu swojego podania. Podjęte przez Uczelnię działania skutecznie usunęły zdiagnozowaną nieprawidłowość w dokumentach dotyczących pomocy materialnej.

Zalecenie

Umożliwienie studentom zapoznania się z etapowymi pracami końcowymi (egzaminy) w celu wyjaśnienia błędów.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Stosowne zapisy w regulaminie studiów obowiązującym w Uczelni określają tryb wglądu studenta do swoich prac pisemnych w terminie do 14 dni od ogłoszenia wyników oraz możliwość zadawania pytań, na które egzaminator lub zaliczający udziela odpowiedzi. Podjęte przez Uczelnię działania skutecznie usunęły zdiagnozowane nieprawidłowości w zakresie umożliwienia studentom zapoznania się z etapowymi pracami końcowymi (egzaminy) w celu wyjaśnienia błędów.

Zalecenie

Przeprowadzenie działań informacyjnych dla studentów wskazujących na znaczenie ankietyzacji (oceny pracowników) dla podnoszenia jakości i kultury kształcenia

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

W Uczelni w odniesieniu do obaw studentów związanych z anonimowością prowadzonych badań ankietowych powołane są działania zachęcające studentów do udziału w budowaniu kultury jakości kształcenia. Badania ankietowe dotyczące oceny prowadzącego zajęcia oraz realizacji zajęć dydaktycznych są przeprowadzane w formie elektronicznej po zakończeniu zajęć w semestrze. Wyniki kwestionariuszy ankiet są uwzględniane przy okresowej ocenie pracownika oraz przy obsadzie zajęć dydaktycznych. Prorektor ds. kształcenia i studentów przekazuje ogólną informację o ocenie

nauczyciela akademickiego oraz realizacji zajęć dydaktycznych przewodniczącemu samorządu studenckiego do 30 września danego roku. Przyjęte rozwiązania wpłynęły na zminimalizowanie obaw studentów co do anonimowości uczelnianego systemu ankietyzacji. Określone jasno cele działań przekazywane studentom za pośrednictwem samorządu studenckiego informacja zwrotna odnośnie wyników badania ankietowego oraz uświadomione przekonanie o realnym wpływie wyniku badania na proces dydaktyczny, w tym ocenę nauczyciela akademickiego, przyczyniają się do budowania świadomości o celowości formułowania swoich opinii w sprawie jakości kształcenia na kierunku. Podjęte działania skutecznie usunęły zdiagnozowane nieprawidłowości w zakresie przekonania studentów o wpływie badań ankietowych jakości kształcenia na budowanie kultury jakości kształcenia na Uczelni.

Przewodnicząca zespołu oceniającego

dr hab. Alina Orłowska

5. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226).
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787);
5. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861, z późn. zm.);
6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218).
7. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. z 2019 r. poz. 1450 z późn. zm.);
8. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, z późn. zm.;
9. Uchwała Nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej, z późn. zm.

Załącznik nr 2
do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil praktyczny

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni oraz mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, uwzględniają postęp w obszarach

działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi praktycznemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualną wiedzę i jej zastosowania z zakresu dyscypliny lub dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, normy i zasady, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób

prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiając studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 2.4

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z przygotowaniem zawodowym.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

**Polska
Komisja
Akredytacyjna**

www.pka.edu.pl